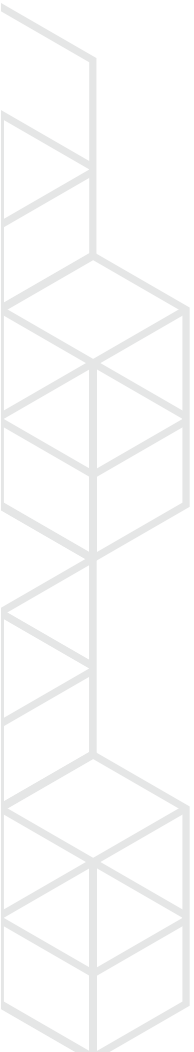

Досвід держав-членів ЄС щодо здійснення державного контролю за благополуччям тварин під час утримання, забою та транспортування

ЗМІСТ

Скорочення та аббревіатури.....	2
Передумови.....	4
Методологія	5
1. Вступ.....	6
2. Законодавче підґрунтя ЄС щодо державного контролю за благополуччям тварин.....	8
3. Законодавство України щодо державного контролю за благополуччям тварин.....	21
4. Система державного контролю за благополуччям тварин у державах-членах ЄС.....	26
4.1. Короткий опис.....	26
Франція.....	26
Хорватія.....	29
Іспанія	35
Італія.....	46
Фінляндія.....	54
Швеція.....	58
Угорщина.....	61
Словенія	65
4.2. Висновки.....	68
5. Рекомендації щодо впровадження систем контролю за благополуччям тварин в Україні.....	69

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ

AAI – Директорат здоров'я та благополуччя тварин Угорщини

ACCAs – Компетентні органи автономних співтовариств Іспанії

AC – Автономне співтовариство, Іспанія

AECOSAN – Агентство з питань споживачів, безпеки харчових продуктів та харчування Іспанії

AFSVSP – Адміністрація Республіки Словенія з питань безпеки харчових продуктів, ветеринарного сектору та захисту рослин

ANPS – Сектор захисту здоров'я тварин Хорватії

ANWD – Відділ здоров'я та благополуччя тварин Республіки Словенія

ASL – Місцеві органи охорони здоров'я Італії

CAG-AC – Регіональне міністерство сільського господарства та тваринництва Іспанії

CROPSAV – Регіональна консультативна рада з питань політики охорони здоров'я тварин і рослин Франції

CS-AC – Регіональне міністерство охорони здоров'я автономних співтовариств Іспанії

DDCSPP – Департамент з питань соціальної згуртованості та захисту населення Франції

DDPP – Департамент з питань захисту населення Франції

DGANVM – Генеральний директорат здоров'я тварин та ветеринарної медицини Міністерства охорони здоров'я Італії

DGAL – Генеральний директорат з питань продовольства Міністерства сільського господарства Франції

DGAL – Генеральний директорат з питань продовольства Франції

DGFHFSN – Генеральний директорат з питань гігієни, безпеки харчових продуктів та харчування Італії

DGPMA – Генеральний директорат з питань виробництва та сільськогосподарських ринків Іспанії

DG SANTE – Генеральний директорат з питань охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів ЄС

EFSA – Європейське агентство з безпеки харчових продуктів

ЕК – Європейська комісія

ЄС – Європейський Союз

FiBL – Науково-дослідний інститут органічного сільського господарства, Швейцарія

FIO – Головне управління інспекції харчового ланцюга Угорщини

FSVPHI – Інспекція з питань безпеки харчових продуктів, ветеринарії та здоров'я рослин Республіки Словенії

MAPA – Міністерство сільського господарства, рибальства та продовольства Іспанії

NEBVIH – Національне управління з безпеки харчового ланцюга Угорщини

NIP – Національний інтегрований план контролю Італії

NPOCFC – Національний план державного контролю харчового ланцюга Іспанії

NVWA – Управління з питань безпеки харчових продуктів та споживчих товарів Іспанії

QFTR – Швейцарсько-українська програма «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України»

REGA – Реєстр тваринницьких ферм Іспанії

RVS – Регіональні ветеринарні служби Італії

SDSPA – Піддиректорат здоров'я та благополуччя тварин Франції

SECO – Державний секретаріат Швейцарії з економічних питань

SGPG – Генеральний директорат з питань продукції тваринництва Іспанії

SRAL – Регіональна продовольча служба Регіонального управління з питань продовольства, сільського та лісового господарства Франції

UVAC – Ветеринарні офіси для дотримання вимог Співтовариства Італії

VFSD – Директорат ветеринарії та безпеки харчових продуктів Хорватії

Держпродспоживслужба – Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

Мінагрополітики – Міністерство аграрної політики та продовольства України

ПЕРЕДУМОВИ

Швейцарсько-українська програма «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (QFTP), що реалізується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) та SAFOSO AG (Швейцарія) за фінансової підтримки Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO), надає підтримку Міністерству аграрної політики та продовольства України (Мінагрополітики) у гармонізації національних нормативних документів із законодавством Європейського Союзу (ЄС) у сфері безпечності харчових продуктів/кормів, здоров'я та благополуччя тварин, а також Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) як компетентному органу у сфері імплементації норм щодо безпечності харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин.

Україна почала активно гармонізувати національне законодавство до вимог європейського законодавства у 2016 році, і в нормативно-правовому полі вже створено законодавчу базу для запровадження вимог щодо благополуччя тварин.

З набуттям Україною статусу кандидата на членство в ЄС зростає актуальність подальшої гармонізації відповідно до вимог ЄС та впровадження чинного законодавства. Наразі виникла необхідність у розробці переліків питань для здійснення інспектування/настанов/стандартних операційних процедур (СОПів) та проведенні тренінгів для інспекторів, щоб забезпечити уніфіковану систему державного контролю за благополуччям тварин по всій країні.

З цією метою керівництво Мінагрополітики та Держпродспоживслужби запросило QFTP проаналізувати європейське та національне законодавство, вивчити досвід держав-членів ЄС щодо імплементації європейського законодавства у здійсненні державного контролю за благополуччям сільськогосподарських тварин під час утримання, забою і транспортування та надати рекомендації у цій сфері для України.

МЕТОДОЛОГІЯ

При підготовці цього документа була використана наступна методологія:

- проведено аналіз європейського та національного законодавства щодо системи державного контролю за благополуччям сільськогосподарських тварин під час утримання, забою та транспортування;
- проведено огляд доступної інформації щодо систем державного контролю за благополуччям тварин під час утримання, забою та транспортування в державах-членах ЄС;
- за результатами аналізу зібраної інформації підготовлені рекомендації для впровадження системи державного контролю за благополуччям сільськогосподарських тварин.

1. ВСТУП

Європейський Союз (ЄС) має один з найбільш всеохоплюючих підходів у світі щодо благополуччя тварин, який охоплює сільськогосподарських тварин на фермі, під час транспортування та забою.

Цей підхід включає правила, які відображають п'ять свобод, що містяться в Конвенції Ради Європи про захист тварин, які утримуються для сільськогосподарських цілей:

- свобода від голоду та спраги;
- свобода від дискомфорту;
- свобода від болю, травм і хвороб;
- свобода вираження природньої поведінки;
- свобода від страху та страждань.

Стаття 13 Договору про функціонування ЄС передбачає, що, оскільки тварини є живими істотами, слід приділяти повну увагу вимогам до благополуччя тварин.

Сьогодні благополуччя тварин лежить в основі сталого розвитку, оскільки високий рівень благополуччя тварин пов'язаний із зменшенням використання антибіотиків, більш здоровими тваринами, які потрапляють у харчовий ланцюг, та зменшенням випадків передачі хвороб від тварин до людей.

Благополуччя тварин, як ключовий внесок у стале тваринництво, є важливим елементом стратегії «Від ферми до столу», прийнятої Європейською Комісією (ЄК) у травні 2020 року в контексті Європейського зеленого курсу (European Green Deal). В її рамках ЄК перегляне законодавство про благополуччя тварин, щоб привести його у відповідність до останніх наукових даних, розширити сферу застосування, полегшити його дотримання і, в кінцевому підсумку, забезпечити вищий рівень благополуччя тварин. ЄК також розгляне варіанти маркування харчових продуктів, що вказуватимете на статус щодо благополуччя тварин для кращого інформування щодо доданої цінності вздовж харчового ланцюга.

З 2021 року ЄС застосовує вимогу обов'язкового горизонтального законодавства для всіх тваринницьких об'єктів у країнах, які експортують тваринницьку продукцію до ЄС. Наразі вимоги ЄС щодо благополуччя тварин є обов'язковими для країн, які торгують живими тваринами

або продуктами тваринного походження з ЄС. Невиконання цих вимог країнами-експортерами, в тому числі Україною, може призвести до заборони імпорту живих тварин та продуктів тваринного походження до ЄС.

Враховуючи зобов'язання України в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію), суспільні очікування європейських споживачів, а також бізнес-інтереси європейських операторів ринку у сфері тваринництва та виробництва харчових продуктів тваринного походження, не виключено, що недостатній рівень впровадження вимог до благополуччя тварин в Україні, відсутність вимог до благополуччя тварин під час транспортування, відсутність інспектувань щодо дотримання цих вимог, може призвести до визнання української системи державного контролю з боку ЄС нееквівалентною. Визнання національної системи державного контролю неефективною з боку ЄС безпосередньо пов'язане із закриттям ринків для українських виробників харчових продуктів тваринного походження.

2. ЗАКОНОДАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ЄС ЩОДО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА БЛАГОПОЛУЧЧЯМ ТВАРИН

За підтримки та тісної співпраці з країнами ЄС, ЄК вже понад 40 років сприяє захисту тварин, поступово покращуючи життя сільськогосподарських тварин.

Починаючи з 1974 року, ЄС створив широкий спектр законодавчих положень, що стосуються благополуччя тварин. Відповідно до договорів ЄС, тварини визнаються живими істотами, і, як наслідок, ЄС та держави-члени повинні приділяти належну увагу вимогам благополуччя тварин при підготовці та впровадженні політики ЄС, наприклад, у сільському господарстві або на внутрішньому ринку. Сьогодні законодавство ЄС про благополуччя сільськогосподарських тварин охоплює конкретні положення вирощування птиці, телят і свиней, а також, операції з транспортування та забою для всіх видів тварин. Це законодавство є одним із найдосконаліших у світі.

Сільськогосподарська діяльність регулюється п'ятьма директивами, які встановлюють мінімальні стандарти, в той час як транспортування та забій тварин регулюються регламентами, які встановлюють однакові вимоги для всіх держав-членів ЄС.

Законодавство про сільськогосподарську діяльність представлено однією загальною парасольковою директивою, яка охоплює всі види тварин, що вирощуються, та чотирма спеціальними директивами, які стосуються відповідно телят, свиней, курей-несучок та курей для виробництва м'яса (бройлерів). Цей пакет законодавчих актів розроблявся поступово, щоб охопити на момент прийняття найбільш інтенсивні системи тваринництва.

Для порівняння, обидва регламенти щодо транспортування та забою охоплюють усі види тварин, що вирощуються на фермах, навіть ті, що не підпадають під дію спеціального законодавства про сільськогосподарську діяльність, наприклад, велика рогата худоба або дрібна рогата худоба.

Директива 98/58/ЄС: Всі сільськогосподарські тварини

Ця директива містить загальні положення, що застосовуються до всіх видів хребетних тварин, які вирощуються на фермах, але додаток до

директиви не поширюється на рибу, рептилій та амфібій. Директива містить дуже загальні вимоги (персонал, ведення обліку, свобода пересування, розміщення, обладнання, корм і вода, каліцтва і процедури розведення), які, як правило, відображають принципи п'яти свобод. Директива посиляється на укладення (тобто ратифікацію) ЄС Європейської конвенції про захист тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей, міжнародної конвенції, розробленої під егідою Ради Європи. ЄС є договірною стороною цієї конвенції, яка містить низку загальних вимог, а також дванадцять конкретних рекомендацій. Рекомендації охоплюють ширший спектр видів тварин, що вирощуються на фермах, ніж ті, що охоплені законодавством ЄС (наприклад, риба, індики, хутрові звірі, качки, гуси, страуси, велика рогата худоба, вівці та кози). Зв'язок між цими рекомендаціями та законодавчими актами ЄС (ЄС є договірною стороною конвенції, так само як і всі держави-члени) є предметом правових дебатів. Однак кожна держава-член, яка є договірною стороною цієї конвенції (це є умовою для отримання статусу держави-члена ЄС), повинна ввести її в дію відповідно до своєї національної правової системи, як і будь-яку міжнародну конвенцію, яку країна ратифікує.

Директива 2008/119/ЄС: Телята

Ця директива була фактично прийнята в 1991 році (Директива 91/629/ЄЕС), а потім консолідована в нинішньому юридичному тексті. Вимоги зосереджені на стандартах утримання, зокрема, на запровадженні групового утримання для телят старше восьми тижнів.

Ця директива була переважно розроблена у відповідь на інтенсивні системи вирощування молочних телят для отримання «білої» телятини. У той час молочні телята все життя утримувалися в індивідуальних стійлах, часто в повній темряві і на обмеженому раціоні, щоб м'ясо тварин залишалось максимально «білим».

З цих причин директива забороняє утримувати телят у постійній темряві та прив'язувати. Вона також вимагає збалансованого раціону, адаптованого до потреб телят, з поступовим збільшенням вмісту клітковини та достатньої кількості заліза. Також заборонено застосування намордників.

Директива 2008/120/ЄС: Свині

Подібно до директиви щодо телят, ця директива була спочатку прийнята в 1991 році (Директива 91/630/ЄЕС), а згодом консолідована в поточну версію.

Директива розглядає різні етапи виробництва від племінних свиноматок до відгодівлі свиней. Крім того, незважаючи на те, що утримання залишається однією з ключових сфер тексту, операційні аспекти також детально розглядаються.

Що стосується утримання, то директива вимагає від усіх ферм з 1 січня 2013 року групового утримання свиноматок і підсвинків протягом певного періоду їхнього племінного життя. Раніше племінні самки могли утримуватися все життя в індивідуальних станках, без можливості пересуватися або повертатися. Тепер групове утримання є обов'язковим протягом важливої частини їхнього життя, при цьому індивідуальні стійла все ще дозволяються для обслуговування (природне або штучне запліднення та необхідний час для перевірки його успішності), опоросу (за тиждень до очікуваного часу опоросу) та періоду лактації.

Як і заборона на використання кліток для курей-несучок (див. нижче), групове утримання свиноматок є серйозною зміною для життя багатьох тварин (орієнтовно, 12 мільйонів свиноматок у 2013 році).

Директива також містить детальні вимоги до площі для всіх категорій свиней.

Директива вимагає, щоб усі свині були забезпечені належними матеріалами, такими як солома, сіно, деревина, тирса тощо, для того, щоб дозволити свиням проявити свою нормальну поведінку – ритися.

Директива обмежує використання певних процедур, таких як підрізання зубів, купірування хвоста, кастрація та кільцювання носа. Наприклад, купірування хвоста не дозволяється регулярно, а лише тоді, коли є докази того, що тварині було завдано травми. Мінімальний вік відлучення також регулюється.

Директива 1999/74/ЄС: Кури-несучки

Ця директива визначає три різні системи утримання: незбагачені (батареїні) клітки, збагачені клітки та альтернативні системи.

Незбагачені (батареїні) клітки – це клітки без збагачувальних матеріалів

і дуже обмеженою площею для пересування курей (мінімум 550 см² на одну курку, тобто менше сторінки формату А4). З 1 січня 2012 року така система була заборонена в ЄС після тривалого перехідного періоду для поступової адаптації галузі. Ця заборона кардинально змінила життя орієнтовно 360 мільйонів курей-несучок, які утримуються в ЄС.

Збагачені клітки – це клітки, обладнані збагачувальними матеріалами, які забезпечують курям більший простір (мінімум 750 см² на одну курку).

Альтернативні системи – це системи без кліток, такі як корівник або вільний вигул (включаючи органічне виробництво), які забезпечують, навіть, більший простір, ніж збагачені клітки.

Крім того, у додатку до директиви містяться деякі експлуатаційні вимоги (перевірка, рівень шуму, рівень освітлення тощо).

Ця директива також пов'язана із законодавством ЄС щодо маркетингу яєць, яке встановило обов'язок маркування яєць на основі системи виробництва (0 – для органічних яєць, 1 – для яєць, отриманих від курей, вирощених на вільному вигулі, 2 – для яєць, отриманих від курей, вирощених у пташниках, і 3 – для яєць, отриманих від курей у клітках). Цей зв'язок між стандартами благополуччя тварин і маркуванням, ймовірно, збільшив попит на альтернативні системи виробництва в ЄС. На сьогодні це єдина обов'язкова система в ЄС, яка інформує споживачів про умови утримання тварин.

Директива 2007/43/ЄС: Кури для виробництва м'яса

Ця директива є останнім прийнятим законодавчим актом ЄС щодо благополуччя на фермах і вперше вводить поняття індикаторів, що базуються на тваринах.

Директива встановлює максимальну щільність поголів'я 33 кг/м² з можливістю збільшення до 39 кг/м² і 42 кг/м² залежно від якості управління та результатів моніторингу змін /уражень у тварин. Очікується, що держави-члени ЄС створять систему моніторингу на фермах і на бойнях (на основі уражень, що спостерігаються після забою).

Регламент 1/2005/ЄС: Транспортування тварин

Цей Регламент є комплексним законодавчим актом, який застосовується до всіх живих хребетних тварин, що перевозяться у зв'язку з господарською

діяльністю. Більшість технічних вимог, однак, призначені для наземних сільськогосподарських тварин, навіть, якщо деякі адміністративні вимоги можуть застосовуватись до інших видів (дикі тварини, собаки і коти, лабораторні тварини, риба, що вирощується, тощо). Певні правила (поводження з тваринами) також застосовуються до ринків худоби та центрів збору. Адміністративні вимоги включають обов'язок перевізників мати дозвіл, а водіїв – сертифікат компетентності. Транспортні засоби, що використовуються для транспортування понад вісім годин, і судна для транспортування худоби, повинні бути схвалені. Для основних видів худоби подорожі тривалістю понад вісім годин між двома країнами-членами ЄС повинні відповідати певній адміністративній процедурі (бортовий журнал або журнал подорожі). Технічні правила включають різні аспекти транспортування: придатність до транспортування (наприклад, тварини вважаються непридатними до транспортування, якщо вони слабкі або хворі тварини, тварини, які не можуть ходити без сторонньої допомоги, самки наприкінці вагітності тощо), якість транспортних засобів і практики транспортування (завантаження, розвантаження, поведження з тваринами, доступ до простору і час у дорозі).

Мінімальні норми простору та максимальний час у дорозі регулюються чіткими правилами для певних видів тварин, які мають важливе економічне значення. Додаткові правила існують для подорожей, що тривають понад вісім годин («довгі подорожі»), оскільки вони становлять більший ризик для благополуччя тварин. Наприклад, свиней і коней не можна перевозити більше 24 годин без зупинки, а після закінчення цього часу вони повинні відпочити щонайменше 24 години після вивантаження, бути нагодовані і напоєні, перш ніж їх можна буде знову перевозити. Важливою вимогою для великої рогатої худоби є відпочинок щонайменше одну годину і напування після 14 годин подорожі. Також для молочних корів важлива вимога доїння під час тривалих перевезень з інтервалом не більше 12 годин. Транспортні засоби, що перевозять основні види тварин (коні, велика рогата худоба, вівці, кози та свині), повинні бути обладнані системою вентиляції (з метою контролю температури), пристроями для напування та супутниковою навігаційною системою.

Регламент 1099/2009/ЄС: Умертвіння тварин

Цей регламент застосовується до різних ситуацій, коли тварин забивають у контексті виробництва. В основному він стосується боєнь,

але включає в себе умертвіння на фермах, які відбуваються з різних причин (хутрові звірі, депопуляція для боротьби з хворобами або з інших причин, вибракування тварин, екстрений забій). Згідно з регламентом, оглушення тварин перед забоєм є обов'язковим, а перелік дозволених методів оглушення залежить від виду тварини та цілей (споживання в їжу чи ні). Методи оглушення описані, а в деяких випадках до них висуваються конкретні вимоги, наприклад, мінімальні показники струму для електричних методів оглушення.

Однак забій без оглушення дозволяється за ритуального забою (для виробництва халяльного або кошерного м'яса) за умови, що він відбувається на бойні. Держави-члени можуть, однак, прийняти більш суворі правила. Що стосується директиви про вирощування курей на м'ясо, то цей регламент робить більший акцент на відповідальності операторів ринку. Крім того, він вимагає стандартних операційних процедур щодо благополуччя тварин. Очікується, що бойні повинні розробити і впровадити процедуру моніторингу, щоб переконатися, що процес оглушення є ефективним. Персонал, який працює з тваринами, повинен довести свою компетентність. Бойні повинні призначити відповідального за благополуччя тварин, який допомагатиме їм у забезпеченні дотримання правил. Правила застосовуються до вивантаження, обладнання для передзабійного утримання та оглушення на бойнях, а також до операційних аспектів (поводження з тваринами, їх утримання та знекровлення). Крім того, слід дотримуватися вимог щодо місць для передзабійного утримання тварин. Ці правила щодо місць для передзабійного утримання тварин мають значний вплив на вимоги до конструкцій боєнь, які також є частиною перевірки при здійсненні заходу державного контролю. Крім того, регламент вимагає, щоб м'ясо, яке імпортується до ЄС, супроводжувалося сертифікатом, який засвідчує, що вимоги щодо благополуччя тварин, принаймні еквівалентні вимогам ЄС, були виконані.

Платформа з питань благополуччя тварин

Рішенням ЄС 2017/С 31/12 було створено експертну групу під назвою «Платформа з питань благополуччя тварин» (Платформа). Це [мережа зацікавлених сторін](#) з обмеженим доступом, метою якої є посилення діалогу між членами, зміцнення синергії та прийняття добровільних

зобов'язань, а також обмін інформацією та передовим досвідом з питань благополуччя тварин, які є актуальними на рівні ЄС.

У контексті Регламенту (ЄС) 2017/625 Європейського Парламенту та Ради Платформа також може допомогти ЄК у розробці керівних документів або підготовці незаконодавчих актів, спрямованих на полегшення та гармонізацію впровадження правил благополуччя тварин шляхом надання інформації з технічних і наукових питань, а також практичного досвіду в цій галузі.

Висновки Платформи публічно доступні: [Висновки платформи \(europa.eu\)](http://europa.eu).

Перегляд законодавства про благополуччя тварин

Стратегія «Від ферми до столу», прийнята ЄК 20 травня 2020 року, оголосила, що до кінця 2023 року ЄК перегляне законодавство про благополуччя тварин, щоб привести його у відповідність до останніх наукових даних. Окрім того, перегляд розширить сферу його застосування, полегшить дотримання його вимог і, в кінцевому підсумку, забезпечить вищий рівень благополуччя тварин.

ЄК планує переглянути наступні законодавчі акти: Директиву про благополуччя тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей, чотири Директиви, що встановлюють мінімальні стандарти благополуччя для курей-несучок, бройлерів, свиней і телят, а також Регламент про благополуччя тварин під час транспортування та під час забою.

У зв'язку з цим переглядом ЄК готує Початкову оцінку впливу, метою якої є оцінка економічного, соціального та екологічного впливу передбачуваних змін до законодавства ЄС про благополуччя тварин. Початкова оцінка впливу надається виключно з інформаційною метою і вказує на можливі підходи до перегляду. Вона не передбачає остаточного рішення ЄК щодо того, чи буде ця ініціатива продовжена або щодо її остаточного змісту.

Як перший крок, ґрунтуючись на попередніх результатах оцінки чинного законодавства («Перевірка відповідності»), 6 липня 2021 року ЄК опублікувала Дорожню карту початкової оцінки впливу, в якій представлені варіанти політики, які передбачається розглянути в рамках початкової оцінки впливу. Дорожня карта була відкрита для громадського обговорення до 24 серпня 2021 року. Вона охоплює чотири сфери

благополуччя тварин: на рівні ферми, під час транспортування, під час забою та маркування благополуччя тварин.

Потім з 15 жовтня 2021 року по 21 січня 2022 року було проведено [публічні консультації](#) для збору думок та досвіду громадян і зацікавлених сторін щодо відповідності чинних правил і того, як їх можна вдосконалити. Дивіться [підсумковий звіт](#) на основі 59281 отриманих відповідей. Переважна більшість (70% – 58 з 83) органів державної влади вважають, що збільшення кількості перевірок та контролю з боку національних органів влади є важливим або дуже важливим для покращення благополуччя тварин в ЄС.

У вересні 2022 року було завершено перевірку відповідності. Її результати, представлені в [робочому документі працівників ЄК](#), підтверджують необхідність перегляду та модернізації законодавства ЄС у сфері благополуччя тварин і створюють хорошу основу для такого перегляду.

Також у зв'язку з цим переглядом законодавства про благополуччя тварин ЄК доручила Європейському агентству з безпечності харчових продуктів (EFSA) розробити наукові висновки щодо благополуччя [бройлерів, телят, свиней, курей-несучок, молочних корів, качок, гусей і перепелів](#) (коли йдеться про умови їх утримання), а також благополуччя під час транспортування [свиней, великої рогатої худоби, коней, дрібних жуйних і тварин, що перевозяться в контейнерах](#). Крім того ЄК надіслала до EFSA [дорожню карту](#), в якій узагальнено запити щодо благополуччя тварин, які вона планує надіслати до EFSA в період з 2023 по 2028 рік, щоб охопити інші види тварин.

Тим часом ЄК звернулася до двох добровільних ініціатив [Платформи ЄС з питань благополуччя тварин](#) з проханням надати їм підтримку щодо можливих елементів для покращення благополуччя коней та домашніх тварин в оновленому законодавстві ЄС про благополуччя тварин. З розробленими рекомендаціями можна ознайомитися [тут](#).

В рамках стратегії «Від ферми до столу» ЄК розпочала комплексну оцінку законодавства у сфері благополуччя тварин, зокрема наступні акти:

- 1) Директива Ради 98/58/ЄС від 20 липня 1998 року про захист тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей;
- 2) Директива Ради 1999/74/ЄС від 19 липня 1999 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту курей-несучок;

- 3) Директива Ради 2008/119/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту телят;
- 4) Директива Ради 2008/120/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту свиней;
- 5) Директива Ради 2007/43/ЄС від 28 червня 2007 року, що встановлює мінімальні правила захисту курей, які утримуються для виробництва м'яса;
- 6) Регламент Ради (ЄС) № 1/2005 від 22 грудня 2004 року про захист тварин під час транспортування та пов'язаних з ним операцій та внесення змін до Директив 64/432/ЄЕС і 93/119/ЄС та Регламенту (ЄС) № 1255/976;
- 7) Регламент Ради (ЄС) № 1099/2009 від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час умертвіння.

Державний контроль

Країни ЄС несуть відповідальність за впровадження ризик-орієнтованого державного контролю, метою якого є перевірка дотримання операторами ринку агропродовольчого ланцюга законодавства ЄС, а якщо це не так, очікується, що національні органи влади забезпечать дотримання цих законів і вживатимуть заходів, щоб повернути цих операторів ринку до їх дотримання.

Відповідно до статті 21 Регламенту (ЄС) 2017/625 «Спеціальні правила щодо державного контролю та дій компетентних органів стосовно вимог до благополуччя тварин», державний контроль для перевірки дотримання правил, зазначених у пункті (f) статті 1(2), повинен здійснюватися на всіх відповідних стадіях виробництва, переробки та обігу вздовж агропродовольчого ланцюга.

ЄК уповноважена ухвалювати делеговані акти відповідно до статті 144 на доповнення до Регламенту (ЄС) 2017/625, встановлюючи правила здійснення державного контролю для перевірки дотримання правил ЄС, зазначених у пункті (f) статті 1(2). Ці делеговані акти повинні враховувати ризик для благополуччя тварин, пов'язаний із сільськогосподарською діяльністю, а також транспортуванням, забоєм та умертвінням тварин.

Компетентні органи держав-членів відповідають за щоденне виконання законодавства ЄС. Незалежно від того, чи є правовий текст ЄС директивою

або регламентом, держави-члени повинні надати технічні інструкції та матеріально-технічні засоби, необхідні для належної імплементації, а також створити відповідну систему санкцій.

Тому роль держав-членів у впровадженні правил ЄС є дуже важливою і передбачає такі важливі заходи, як інформування зацікавлених сторін про нові правила, надання технічних і юридичних інструкцій, а також навчання своїх посадових осіб. Вони також повинні розробити належну систему звітності для моніторингу прогресу в імплементації.

Тому компетентні органи держав-членів ЄС несуть основну відповідальність за проведення належних перевірок, виділяючи для цього необхідні людські та фінансові ресурси.

Імплементаційний Регламент Комісії (ЄС) 2019/723 від 2 травня 2019 року, що встановлює правила застосування Регламенту (ЄС) 2017/625 Європейського Парламенту та Ради щодо стандартної типової форми, яка має використовуватися у щорічних звітах, що подаються державами-членами, дає чітке уявлення про що саме потрібно звітуватися.

Законодавство ЄС про благополуччя тварин вимагає від держав-членів звітувати перед ЄК про інспекційну діяльність на транспорті та фермах

Регламент (ЄС) 2019/723 включає звіт «6.4 Благополуччя тварин під час транспортування».

Відповідно до статті 6 Директиви 98/58/ЄС держави-члени повинні подавати до ЄК до 31 серпня кожного року річний звіт за попередній рік про перевірки, проведені компетентним органом, з метою перевірки дотримання вимог цієї Директиви. Звіт повинен супроводжуватися аналізом найсерйозніших виявлених невідповідностей та національним планом дій для запобігання або зменшення їх виникнення на наступні роки. Комісія подає підсумкове резюме цих звітів державам-членам.

На основі останнього звіту ЄС «Про загальну роботу державного контролю, що здійснюється в державах-членах (2021) для забезпечення застосування законодавства про харчові продукти та корми, правил щодо здоров'я та благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин», щорічні звіти також можуть бути покращені, якщо національні органи влади матимуть достатньо даних для включення положень про загальний рівень відповідності; загальну ефективність систем державного

контролю; та їхню придатність для досягнення цілей Регламенту 2017/625. Що стосується державного контролю за благополуччям тварин, то майбутні річні звіти повинні містити кращий аналіз основних випадків невідповідності та національних планів дій, спрямованих на запобігання повторенню таких випадків.

Крім того, ЄК може також вимагати від держав-членів дані, необхідні для перевірки виконання певних правил ЄС. Так було у випадку із заборonoю на використання традиційних кліток для курей-несучок та вимогою щодо групового утримання порослих свиноматок.

ЄК регулярно отримує скарги щодо благополуччя тварин. Скарги, що стосуються індивідуальних випадків недотримання законодавства, не розглядаються, оскільки вони повинні бути спочатку адресовані компетентним органам відповідної держави-члена. Як зазначалося раніше, ЄК не має юридичної компетенції втручатися в індивідуальні випадки, оскільки це питання належить до компетенції компетентних органів відповідних держав-членів.

Однак, ЄК також може отримувати скарги щодо звинувачення у систематичному порушенні законодавства ЄС через постійне невиконання державою-членом певних правил ЄС. У такому випадку ЄК запитує додаткову інформацію у компетентних органів держави-члена і, можливо, вживає подальших заходів для досягнення відповідності.

У той час як держави-члени ЄС несуть основну відповідальність за щоденне виконання правил благополуччя тварин, ЄК здійснює контроль, спрямований на моніторинг впровадження та дотримання законодавства ЄС щодо безпеки харчових продуктів і кормів, здоров'я тварин і благополуччя тварин. В рамках ЄК відповідальність за цю роботу покладено на Генеральний директорат з питань охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів (DG SANTE), раніше відомий як Управління з питань продовольства та ветеринарії (FVO). Експерти DG SANTE проводять **регулярні аудити**, щоб перевірити, чи здійснюють компетентні органи належний державний контроль (план аудитів на 2023 рік – **Робочі програми (europa.eu)**). Держави-члени, які не дотримуються вимог, можуть бути притягнуті до суду ЄС. ЄК також сприяє підвищенню обізнаності про благополуччя тварин через навчальні програми, наукові консультації та юридичні інтерпретації.

Довідкові центри ЄС з питань благополуччя тварин

Довідкові центри мають на меті покращити виконання законодавства про захист тварин, що є одним із пріоритетів ЄК.

Вони надають технічну підтримку та координовану допомогу державам-членам ЄС у здійсненні державного контролю у сфері благополуччя тварин. Зокрема, шляхом надання науково-технічної експертизи, проведення досліджень та розробки методів покращення та оцінки рівня благополуччя тварин. Крім того, вони сприяють поширенню передового досвіду у сфері благополуччя тварин в ЄС.

Для забезпечення передачі знань та інноваційних стратегій центри також відповідають за поширення результатів досліджень і проведення навчальних курсів для співробітників компетентних органів країн ЄС та експертів з країн, що не є членами ЄС.

Статті 95 і 96 Регламенту (ЄС) 2017/625 встановлюють процес призначення, обов'язки та завдання довідкових центрів ЄС з питань благополуччя тварин. Регламент (ЄС) 2017/625 встановив гармонізовані правила ЄС для запобігання, усунення або зниження рівня ризику для людей, тварин і рослин вздовж агропродовольчого ланцюга. Державний контроль, який здійснюється компетентними органами в кожній державі-члені, слугує для перевірки правильності виконання цих правил.

Благополуччя свиней

У березні 2018 року ЄК створила перший Довідковий центр ЄС з питань благополуччя свиней (Регламент (ЄС) 2018/329). Цей центр має на меті покращити дотримання законодавства ЄС щодо свиней, включаючи операції з їх транспортування та умертвіння.

Центр **EURCAW-Pigs**, який розпочав свою роботу 1 жовтня 2018 року, є консорціумом, сформованим Вагенінгенським центром досліджень у галузі тваринництва (Нідерланди), Інститутом Фрідріха Льоффлера (Німеччина) та факультетом тваринництва Орхуського університету (Данія).

Благополуччя птиці та інших дрібних сільськогосподарських тварин

У жовтні 2019 року ЄК призначила другий Довідковий центр ЄС з

питань благополуччя птиці та інших дрібних сільськогосподарських тварин ([Регламент \(ЄС\) 2019/1685](#)). Цей центр має на меті покращити виконання законодавства ЄС, що застосовується до таких тварин, як кури-несучки, кури для виробництва м'яса, кролики та інші дрібні сільськогосподарські тварини, включаючи операції з їх транспортування та умертвіння.

Центр [EURCAW-Poultry-SFA](#), який розпочав свою роботу 1 лютого 2020 року, є частиною консорціуму, сформованого Національним агентством санітарної безпеки харчування, навколишнього середовища та праці (Франція), Інститутом досліджень і технологій агропродовольчої сфери (Іспанія), Орхуським університетом – Інститутом Хусдівіденскаб (Данія) та Експериментальним зоопрофілактичним інститутом Ломбардії та Емілії-Романії (Італія).

Благополуччя жуйних та коней

У травні 2021 року ЄК призначила третій Довідковий центр ЄС з питань благополуччя жуйних та коней ([Виконавче рішення ЄК \(ЄС\) 2021/755](#)).

До завдань цього центру [EURCAW Ruminants & Equines](#) входить підтримка ЄС та держав-членів у застосуванні вимог щодо благополуччя тварин для жуйних та коней, проведення науково-технічних досліджень, а також проведення навчальних курсів та розповсюдження результатів досліджень та інформації про технічні інновації.

Центр є частиною консорціуму на чолі зі Шведським університетом сільськогосподарських наук та Шведським центром благополуччя тварин, до якого також входять Університет природних ресурсів та наук про життя (Австрія), Науково-дослідний інститут ветеринарних препаратів ім. Еллінікоса Георгікоса Організмос-Дімітра (Греція), Національний інститут сільського господарства, продовольства та навколишнього середовища (Франція), Університетський коледж Дубліна (Ірландія) та Експериментальний зоопрофілактичний інститут Абруццо та Молізе «G. Sarogale» (Італія).

3. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА БЛАГОПОЛУЧЧЯМ ТВАРИН

Оскільки Україна активно гармонізує національне законодавство до європейських вимог, у нормативно-правовому полі вже створено законодавче підґрунтя для запровадження вимог благополуччя тварин на основі низки Директив щодо утримання тварин у сільськогосподарських цілях та Регламенту Ради ЄС щодо благополуччя тварин під час умертвіння.

Закон України від 15 травня 2017 року № 2042-VIII «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (Закон України № 2042-VIII) вперше виокремив сферу законодавства про здоров'я та благополуччя тварин, до якої належать закони та інші нормативно-правові акти, що спрямовані на запобігання поширенню захворювань тварин, а також визначають умови утримання тварин, включаючи систематичний догляд, належну годівлю, належні приміщення для утримання тварин, запобігання хворобам, гуманне поводження з тваринами, у тому числі під час забою та умертвіння.

Закон України № 2042-VIII також встановив рамкові вимоги щодо:

- здійснення державного моніторингу з метою визначення пріоритетних напрямів державної політики у сфері здоров'я та благополуччя тварин, а також збирання, системного аналізу та оцінки інформації в цій сфері;
- обміну інформацією про виявлення під час здійснення заходів державного контролю небезпечних факторів, що можуть становити загрозу для благополуччя тварин;
- рішень, що їх має право ухвалювати державний ветеринарний інспектор щодо благополуччя тварин під час здійснення державного контролю свіжого м'яса.

Закон України від 04 лютого 2021 року № 1206-IX «Про ветеринарну медицину» (Закон України № 1206-IX) (вводиться в дію через рік з дня закінчення або скасування воєнного стану).

Закон України № 1206-IX вперше ввів термін «благополуччя тварин» та дав його визначення. Крім того, цей Закон також:

- визначає благополуччя тварин як суспільні відносини, на які поширюється дія цього Закону;
- поклав на утримувачів тварин обов'язки щодо забезпечення благополуччя тварин та визначив їхню відповідальність у разі недотримання вимог щодо забезпечення благополуччя тварин.

Закон України № 1206-IX був прийнятий з урахуванням положень низки Директив щодо утримання тварин у сільськогосподарських цілях та Регламенту Ради ЄС від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час умертвіння. Розділ VI «Благополуччя тварин» цього Закону визначає основні принципи благополуччя тварин та уповноважує Мінагрополітики затверджувати вимоги щодо забезпечення благополуччя тварин під час їх утримання, транспортування та забою і умертвіння, а Держпродспоживслужбу – здійснювати державний контроль та моніторинг у сфері благополуччя тварин.

З метою виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, передбачених частиною першою статті 64 Угоди про асоціацію, та на виконання вимог Закону України № 1206-IX, розроблено та затверджено два накази у сфері благополуччя тварин:

1) Вимоги до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання затверджені наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08.02.2021 № 224, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 р. за № 206/35828.

Документом встановлюються мінімально допустимі вимоги до благополуччя всіх видів сільськогосподарських тварин, включаючи відгодівлю та догляд за ними. При цьому для утримання свиней, телят і різних видів курей встановлено спеціальні (додаткові) вимоги.

Зокрема, наказ передбачає:

- гарантовані мінімальні площі для утримання різних видів тварин;
- обов'язкова періодичність огляду тварин;
- обов'язкове забезпечення тварин доступом до питної води та корму;
- вимоги до ветеринарних послуг;
- вимоги до рівня освітлення, шуму та загазованості у приміщеннях для тварин;
- вимоги до безпечності матеріалів у тваринницьких приміщеннях.

Наказ передбачає імплементацію в українське законодавство наступних вимог:

- Директива Ради 98/58/ЄС від 20 липня 1998 року про захист тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей;
- Директива Ради 1999/74/ЄС від 19 липня 1999 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту курей-несучок;
- Директива Ради 2008/120/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту свиней;
- Директива Ради 2008/119/ЄС від 18 грудня 2008 року, що встановлює мінімальні стандарти захисту телят.

2) Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час забою та умертвіння, затверджені наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 29 серпня 2022 року № 628, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 жовтня 2022 року за № 1244/38580.

Наказ встановлює правила для:

- забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин під час забою;
- забезпечення благополуччя тварин під час умертвіння з метою депопуляції для ліквідації хвороб тварин, що підлягають повідомленню;
- забезпечення благополуччя тварин під час здійснення супутніх операцій, пов'язаних з їх умертвінням.

Цілями наказу є:

- заохочення інновацій та сприяння розробці нових гуманних методів оглушення тварин;
- забезпечення кращої інтеграції благополуччя тварин у виробничий процес на бойнях;
- підвищення кваліфікаційного рівня персоналу, залученого до забою або умертвіння тварин;
- покращення захисту тварин у разі депопуляції як протиепізоотичного заходу.

Наказ передбачає імплементацію в українське законодавство вимог Регламенту Ради (ЄС) 1099/2009 від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час умертвіння.

Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час транспортування знаходиться в процесі затвердження.

Наказ має забезпечити імплементацію в українське законодавство вимог Регламенту Ради (ЄС) 1/2005 про захист тварин під час транспортування.

Державний контроль за благополуччям тварин в Україні

Закон України № 2042 регулює державний контроль за діяльністю операторів ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів, інших об'єктів санітарних заходів та/або кормів, у тому числі ввезення (пересилання) на митну територію України харчових продуктів та/або кормів, з метою перевірки цієї діяльності на відповідність законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин.

Відповідальним за організацію та здійснення державного контролю за дотриманням законодавства у сфері благополуччя тварин є Управління здоров'я та благополуччя тварин, яке є структурним підрозділом Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби. Зазначене управління відповідає за планування, координацію та моніторинг діяльності державних та уповноважених ветеринарів у сфері благополуччя тварин. Ветеринарні інспектори територіальних органів Держпродспоживслужби та уповноважені ветеринари відповідають за ведення різних заходів та контролю в цій сфері.

Державний контроль здійснюється у формі планових та позапланових заходів державного контролю, шляхом інспектування або аудитів відповідно до затверджених переліків питань.

Держпродспоживслужба здійснює заходи державного контролю з метою перевірки дотримання власниками і утримувачами тварин вимог законодавства про благополуччя сільськогосподарських тварин, а також вживає в межах своїх повноважень заходів для усунення виявлених порушень і для притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом. При цьому, власники і утримувачі мають вживати всіх необхідних заходів, передбачених законодавством України, з метою забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин, які їм належать

або знаходяться у них на утриманні, та не завдавати їм невинного болю, страждань або травм.

Державний контроль під час транспортування тварин забезпечують територіальні органи Держпродспоживслужби, державні ветеринарні інспектори, помічники державних ветеринарних інспекторів та уповноважені особи, які оглядають транспортні засоби та тварин перед завантаженням з метою підтвердження придатності їх до транспортування та видають відповідні супровідні ветеринарні документи для переміщення тварин.

За результатами здійснених заходів державного контролю територіальні органи компетентного органу повинні складати річний звіт про стан дотримання благополуччя сільськогосподарських тварин, що містить у собі інформацію про виявлені порушення та аналіз найбільш істотних із них, а також пропозиції щодо усунення та запобігання виникненню зазначених у звіті порушень у майбутньому, та надавати зазначений звіт компетентному органу до 01 лютого року, наступного за звітним, з метою узагальнення.

На підставі отриманої інформації, компетентний орган до 01 квітня року, наступного за звітним, повинен складати звіт про стан дотримання благополуччя сільськогосподарських тварин в Україні, який містить інформацію про виявлені у відповідному звітному періоді порушення та аналіз найбільш істотних із них.

Наразі немає затверджених переліків питань для здійснення заходів контролю, настанов для інспекторів, не здійснюються заходи державного контролю та дані про впровадження вимог щодо благополуччя тварин ще не збираються.

4. СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА БЛАГОПОЛУЧЧЯМ ТВАРИН У ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ЄС

Завдання було виконано шляхом аналізу профілів держав-членів ЄС та інших ресурсів, щоб підготувати огляд доступної інформації щодо систем державного контролю за благополуччям тварин під час утримання, забою та транспортування в державах-членах ЄС, а саме: Франції, Хорватії, Іспанії, Італії, Фінляндії, Швеції, Угорщині та Словенії.

4.1. КОРОТКИЙ ОПИС

Франція

Компетентні органи

Управління з питань благополуччя тварин Піддиректорату здоров'я та благополуччя тварин (SDSPA) Генерального директорату з питань продовольства (DGAL) є компетентним органом, який розробляє правила та визначає національні пріоритети інспектування у формі інструкцій. Управління також координує і контролює роботу інспекційних служб Департаменту захисту населення (DDPP)/Департаменту соціальної згуртованості та захисту населення (DDCSPP).

У кожному регіоні є Регіональна консультативна рада з питань політики охорони здоров'я тварин і рослин (CROPSAV), до складу якої входять представники Регіональної продовольчої служби Регіонального управління продовольства, сільського та лісового господарства (SRALs) та інших відповідних установ, поліції, асоціацій захисту тварин і професійних організацій. У деяких регіонах організують CROPSAV, присвячені питанням благополуччя тварин. Роль регіонального рівня полягає, головним чином, у координації діяльності з контролю.

Щороку DDPPs та DDCSPP проводять близько 16 000 інспектувань, більше половини з яких стосуються тваринницьких ферм. Питання щодо транспортування тварин, розведення та продажу домашніх тварин становлять понад 40% цих інспектувань. Інспектування діяльності, пов'язаної з тваринництвом та продажем домашніх тварин і рекреаційних тварин (коней), становлять близько 15% всіх інспектувань.

Хоча переважна більшість перевірок – це ті, що передбачені річною програмою, скарги на жорстоке поводження з тваринами також є предметом перевірок і розглядаються в пріоритетному порядку DDPPs та DDCSPP.

Нова інформаційна система RESYTAL використовується тепер інспекційними службами для планування заходів державного контролю та звітування про результати перевірок. Переліки питань для здійснення інспектувань доступні в системі RESYTAL в блоці «Планування та управління інспекціями», що дозволяє інспекторам складати свої звіти на основі національної стандартизованої моделі.

Наявність в інформаційній системі «FOOD» (RESYTAL та історична програма SIGAL) інформації з інших баз даних про конкретні категорії тварин, такі як жуйні та свині, надає інспекторам повну інформацію про кожну ферму, включаючи історичні дані, які використовуються для визначення цілей та планування перевірок.

Державний контроль під час утримання тварин

Система інспектування благополуччя тварин на фермах включена в процес забезпечення якості DGAL.

Відповідно до європейських вимог, цільова частота візитів DDPP та DDCSPP на ферми становить 1% для кожної категорії ферм. Однак вона збільшується до 10% для бройлерних господарств у випадках, коли щільність поголів'я становить від 33 кг до 42 кг/м². Частота інспектувань також збільшується за необхідності, якщо господарства були модернізовані, наприклад, започаткування виробництва фуа-гри. Відбір ферм здійснюється на місцевому рівні і, як правило, поєднується з іншими завданнями, зокрема, інспектуванням стану здоров'я та ідентифікації тварин, а також контролем ветеринарних препаратів.

Державний контроль під час транспортування

Щороку DGAL надсилає DDPP та DDCSPP інструкції щодо організації інспектувань благополуччя тварин під час транспортування. Кожен DDPP та DDCSPP зобов'язаний здійснювати інспектування під час транспортування, деякі з них на основі національного аналізу ризиків, а решта – на основі місцевого аналізу ризиків. Ці перевірки можуть проводитися в місцях, визначених в аналізі ризиків, на певних основних

транспортних маршрутах або в пунктах виходу з ЄС, і можуть визначатися походженням худоби, схемами потоків або конкретними умовами.

Стандартні переліки питань для здійснення інспектування були оновлені з урахуванням Регламенту (ЄС) № 1/2005. Також було завершено розробку методичних посібників, пов'язаних з цими переліками питань з метою гармонізації контролю, включаючи посібник, присвячений прикордонним інспекційним постам. DGAL також займається плануванням інспектувань транспорту і працює над тим, як покращити дотримання вимог щодо відпочинку шляхом перевірки бортових журналів і правил, що регулюють щільність завантаження, а також підготовкою методичних посібників, які встановлюють ці вимоги.

DDPP та DDCSP відповідають за видачу дозволів для перевізників, затвердження транспортних засобів для транспортування худоби та суден, свідоцтв про компетентність водіїв та погодження інспекційних постів. Всі ці дозволи реєструються в системі RESYTAL.

Державний контроль під час забою

Інспектування на бойнях зосереджені, з одного боку, на благополуччі тварин під час розвантаження, розміщення та переміщення до місця оглушення та забою, а також під час процесу оглушення та забою. З іншого боку, інспектування також зосереджені на підготовці персоналу.

Інспектори також прагнуть з'ясувати, чи були дотримані нормативні положення у сфері благополуччя тварин з метою запобігання стражданню до або під час забою, що також є фактором санітарної якості м'яса.

Певні процедури, пов'язані із забоем тварин, можуть спричинити стрес і страждання. Тому оператори ринку повинні вживати необхідних заходів, щоб уникнути заподіяння болю та максимально зменшити стрес і страждання тварин під час забою, беручи до уваги найкращі практики в цій галузі та дозволені методи. Це значна суспільна вимога, яка посилюється регулярними викриттями зоозахисними асоціаціями умов утримання та забою тварин на бойнях.

На додаток до передзабійного огляду тварин, який систематично проводиться перед забоем, на різних рівнях проводяться державні інспектування, спеціально спрямовані на захист тварин на бойні:

- два щорічні аудити, зосереджені на дотриманні вимог щодо благополуччя тварин та виконанні плану дій, визначеного оператором ринку;

- регулярні раптові інспектування роботи боєнь, які сприяють щоденному дотриманню вимог благополуччя тварин на бойнях у режимі реального часу;
- регулярні перевірки процедур внутрішнього контролю, впроваджених операторами ринку.

Лише перший рівень контролю систематично призводить до складання звіту про інспекцію для передачі оператору ринку. На другому та третьому рівнях, реєстрація результатів, як відповідних, так і невідповідних, залишається на місцевому рівні та внутрішньою справою інспекційної служби боєнь, але результати доводяться до відома оператора ринку через журнал інспекцій або листів невідповідності. Лише невідповідності, що призводять до адміністративних заходів впливу (попередження, офіційні вимоги щодо усунення порушень тощо) або кримінального провадження, передбачають передачу звіту про здійснене інспектування.

Хорватія

Компетентні органи

Компетентним органом з питань благополуччя тварин є Сектор захисту здоров'я тварин (AHPS) Директорату ветеринарії та безпечності харчових продуктів Хорватії (VFSD). AHPS відповідає за формування політики, розробку законодавства та керівних принципів, проведення навчання/тренінгів для ветеринарних інспекторів, уповноважених ветеринарів та органів контролю, а також підготовку та надання інформації фермерам, перевізникам, працівникам боєнь, прикордонних інспекційних постів, зоопарків, установ для розведення, розповсюдження та використання експериментальних тварин, притулків для тварин, розведення домашніх тварин на продаж, установ для тимчасового розміщення домашніх тварин та зоомагазинів. Цей сектор здійснює затвердження та реєстрацію перевізників, птахофабрик, контрольних постів, зоопарків, установ для розведення, розповсюдження та використання експериментальних тварин, притулків для тварин, установ для розведення домашніх тварин на продаж, установ для тимчасового розміщення домашніх тварин та зоомагазинів, а також веде реєстри відповідно до Закону про захист тварин (OG 135/06, 37/13) та Закону про імплементацію положень Європейського Союзу про благополуччя тварин (OG, 125/13, 14/14, 92/14). Він також готує посібники, інструкції та навчальні матеріали, організовує тренінги

для ветеринарних інспекторів та уповноважених ветеринарів, а також для органів контролю. Сектор також інформує зацікавлені сторони, їхні асоціації та неурядові організації про політику щодо благополуччя тварин.

АНПС розробив ряд настанов/інструкцій/інформаційних матеріалів щодо:

- умертвіння та забою тварин, які доступні на веб-сайті у розділі «[Благополуччя тварин під час умертвіння](#)»;
- утримання сільськогосподарських тварин, які доступні на веб-сайті у розділі «[Благополуччя тварин на фермах](#)».

На додаток до вищезазначеного, АНПС розробив та опублікував на своєму веб-сайті у розділі «[Благополуччя тварин під час транспортування](#)» наступні посібники/брошури/інструкції:

- оцінка технічних параметрів вентиляції в транспортних засобах, схвалених для транспортування на великі відстані, викладених у пункті 3(2) Глави VI Додатку I до Регламенту (ЄС) № 1/2005 про захист тварин під час транспортування та пов'язаних з ним операцій і про внесення змін до Директив 64/432/ЄЕС і 93/119/ЄС та Регламенту (ЄС) № 1255/97;
- керівництво з допуску транспортних засобів для транспортування на великі відстані;
- керівництво з оцінювання бортових журналів;
- інструкція про схвалення для транспортування тварин морським транспортом;
- інструкція щодо подання запиту на отримання сертифікату компетентності для водіїв/помічників;
- інструкція з оцінки придатності тварин до транспортування.

Сектор ветеринарного контролю VFSD через регіональні ветеринарні управління (ветеринарних інспекторів) та уповноважених ветеринарів відповідає за нагляд за виконанням законодавства щодо контролю за благополуччям тварин. Сектор ветеринарного контролю VFSD також несе відповідальність за перевірку здійснення заходів державного контролю.

Державний контроль під час утримання тварин

За контроль на фермах відповідають ветеринарні інспектори та уповноважені ветеринари. Уповноважений ветеринар здійснює ветеринарні перевірки господарств щодо ідентифікації та реєстрації тварин, здоров'я та благополуччя тварин відповідно до щорічного наказу. Ветеринарні інспектори відповідають за державний контроль господарств відповідно до щорічного плану перевірок, який розробляється Сектором ветеринарного контролю та розповсюджується серед департаментів – ветеринарних управлінь. Інспектування господарств проводяться відповідно до переліків питань в програмі е-Інспектор, підготовлених відповідно до щорічного наказу та національного законодавства, яке транспонує законодавство ЄС.

Відбір ферм для здійснення заходів державного контролю базується на оцінці за критеріями для кожної ферми, які беруться до уваги:

- аспекти здоров'я людей і тварин, зокрема спалахи захворювань;
- значні зміни порівняно з попередніми роками;
- результати інспектувань, проведених у попередні роки.

Крім того, слід включити всі категорії тварин і різні системи вирощування.

Сектор бройлерів

Директива Ради 2007/43/ЄС від 28 червня 2007 року, що встановлює мінімальні правила захисту курей, які утримуються для виробництва м'яса, була транспонована Постановою, що встановлює мінімальні правила захисту курей, які утримуються для виробництва м'яса (OG 79/08).

З огляду на дату вступу Хорватії до ЄС (1 липня 2013 року), протягом шести місяців (до 31 грудня 2013 року) ветеринарна інспекція здійснила 34 державні перевірки бройлерних господарств. Протягом 2013 року було проведено 118 планових і 37 позапланових державних перевірок бройлерних господарств.

Контроль включає: мінімальні стандарти щодо захисту тварин, які утримуються з сільськогосподарською метою; документальні перевірки щодо ідентифікації/реєстрації та переміщення тварин; лікування; побічні продукти тваринного походження; проведення заходів, передбачених Порядком захисту тварин від інфекційних та паразитарних хвороб та їх фінансування (OG 17/12).

Кури-несучки

Угода про вступ Хорватії до ЄС передбачала перехідний період тривалістю 12 місяців після вступу для звичайних кліток, які експлуатувалися на момент вступу. У рамках своєї стратегії впровадження заборони на утримання курей-несучок у кліткових системах без підстилки АНПС здійснив низку ініціатив, зокрема надсилання листівки фермерам щодо вимог різних систем утримання курей-несучок; інформування фермерів про можливості подачі заявок на фінансування з фондів ЄС (IPARD) для фінансування нових систем виробництва; організація інтенсивної навчально-освітньої програми для всіх зацікавлених сторін програми Твіннінгу з нідерландським компетентним органом щодо вимог Директиви 1999/74/ЄС та використання щорічних ветеринарних перевірок, проведених уповноваженими ветеринарами у 2009, 2010 та 2011 роках, для навчання фермерів та надання їм інформації про майбутні вимоги. Протягом 2013 та 2014 років АНПС продовжував інформувати фермерів про їх зобов'язання припинити виробництво в звичайних батареїних клітках до 30 червня 2014 року, і з цією метою було проведено загалом 20 зустрічей з персоналом/власниками господарств, які продовжували вирощувати курей-несучок в батареїних клітках. На цих зустрічах працівникам/власникам господарств було надано інформацію про вимоги різних систем утримання курей-несучок, а також про можливості подачі заявок на фінансування з фондів ЄС (IPARD) для фінансування нових систем виробництва.

Сектор свинарства

У рамках своєї стратегії щодо впровадження групового утримання (відповідно до статті 3.4 Директиви 2008/120/ЄС, яка передбачає, що держави-члени повинні забезпечити утримання свиноматок і підсвинків у групах протягом періоду від чотирьох тижнів після поросності до одного тижня до очікуваного часу опоросу) АНПС здійснив кілька ініціатив, зокрема: розповсюдив посібник для свинарів щодо благополуччя тварин DG(SANTE)/2020-6909 чинний з серпня 2021 р., у тому числі щодо групового утримання, під час щорічних візитів уповноважених ветеринарів у 2009 та 2010 роках, а також організував тренінг щодо результатів проведеного на свинарських фермах оцінювання благополуччя тварин у 2010 році. Хорватія повідомила про повне дотримання вимог щодо групового утримання свиноматок до 01.07.2013 р., дати вступу до ЄС. Таким чином, жодних перехідних періодів не було встановлено.

Державний контроль під час транспортування

VFSD використовує додаток CVIS для контролю благополуччя тварин під час транспортування. Система була розроблена для внесення даних, огляду та аналізу даних з метою підготовки річного звіту, який надсилається до ЄК відповідно до Регламенту (ЄС) № 1/2005. Основними користувачами програми є Сектор ветеринарного контролю, інспектори центрального офісу та адміністратори VFSD. Ветеринарні інспектори зобов'язані перевіряти завантаження і розвантаження всіх партій живих тварин, в тому числі на відповідність вимогам благополуччя тварин. Ветеринарні інспектори перевіряють благополуччя тварин на прикордонних інспекційних постах при імпорті, транзиті та експорті. Звіт про кожну партію вантажу можна отримати на прикордонних інспекційних постах. АНПС видало рекомендації для уповноважених ветеринарів і перевізників щодо придатності тварин до транспортування на запланований маршрут, а також розробило переліки питань для здійснення інспектування.

Регламент Ради (ЄС) № 1/2005 та про внесення змін до директив 64/432/ЄЕС і 93/119/ЄС та Регламенту (ЄС) № 1255/97 було імплементовано Постановою про захист тварин під час транспортування та пов'язаних з ним операцій (OG 07/07), яка мала бути виконана до 30 червня 2013 року. З 1 липня 2013 року завдання ветеринарного інспектора та штрафи з метою імплементатії Регламенту Ради (ЄС) № 1/2005 визначаються Законом про імплементатію нормативно-правових актів ЄС щодо благополуччя тварин (ОВ, 125/13, 14/14 і 92/14). Перелік уповноважених перевізників для коротких і довгих подорожей, поіменно: PRIJEVOZNICI TIP1 і PRIJEVOZNICI TIP 2 можна знайти на веб-сторінці за посиланням <http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=62>.

Державний контроль під час забою

Фінансування державного контролю в установах, що працюють з харчовими продуктами тваринного походження, регулюється Розпорядженням про збори та платежі, пов'язані з державним контролем харчових продуктів тваринного походження та кормів (OG 79/09, 93/09, 107/09), яке імплементує в національне законодавство положення Регламенту (ЄС) 2017/625, що стосуються фінансування державного контролю. Постанова встановлює мінімальні збори за державний контроль, передбачений Регламентом. Відповідно до Постанови, оператори ринку харчових продуктів, які працюють з харчовими

продуктами тваринного походження, сплачують збори до державного бюджету, які використовуються для фінансування державного контролю. Інспектування на бойнях, у тому числі щодо благополуччя тварин, здійснюють органи державного ветеринарного контролю, які отримують зарплату безпосередньо з державного бюджету. Регламент Ради (ЄС) № 1099/2009 від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час умертвіння був імплементований Постановою про захист тварин під час умертвіння (OG 83/11) і мав бути виконаний до 30 червня 2013 року. З 1 липня 2013 року Законом про імплементацію нормативних актів ЄС щодо благополуччя тварин (OG, 125/13, 14/14 та 92/14) визначено завдання ветеринарного інспектора та штрафи. У 2012 році АНПС розробила [листівку про вимоги Регламенту Ради \(ЄС\) № 1099/2009 про захист тварин під час умертвіння](#).

Навчальні заходи

Сертифікат компетентності після проходження навчального курсу повинні надати особи, які виконують завдання, зазначені в статті 7 Регламенту 1099/2009, протягом періоду менше трьох років.

Міністерство сільського господарства затвердило Хорватську ветеринарну палату для організації семінарів для водіїв/супроводжуючих, пов'язаних з положеннями Постанови про захист тварин під час транспортування та пов'язаних з ним операцій, для проведення іспиту після завершення курсу, а також для видачі сертифікату про навчання після успішного складання іспиту.

Обов'язкове навчання персоналу на бойнях передбачено Постановою про захист тварин під час забою або умертвіння. Програма навчання міститься в Постанові. Міністерство сільського господарства та ветеринарний факультет Загребського університету уповноважили Хорватську ветеринарну палату, відповідно до вимог Регламенту Ради (ЄС) № 1099/2009, організовувати навчальні курси для персоналу операторів ринку харчових продуктів.

Корисні джерела

- [Закон про захист тварин \(Zakon o zaštiti životinja \(NN, br. 102/17 i 32/19\)\)](#);
- [Управління ветеринарії та безпеки харчових продуктів Міністерства сільського господарства](#);

- Довгостроковий національний план державного контролю Республіки Хорватія 2020-2025.

Іспанія

Система державного контролю описана в Національному плані державного контролю харчового ланцюга (NPOCF) на 2021-2025 роки.

Компетентні органи: національний рівень

Міністерство сільського господарства, рибальства та продовольства (MAPA) через Генеральний директорат з питань продукції тваринництва (SGPG) Генерального директорату з питань виробництва та сільськогосподарських ринків (DGRMA) відповідає за благополуччя тварин (сільськогосподарських, тварин, яких транспортують та лабораторних тварин). До його обов'язків входить транспозиція, комунікація з ЄК та управління координацією з компетентними органами Автономних співтовариств (АССА). Щороку MAPA надсилає до ЄК результати перевірок на фермах, як того вимагає законодавство ЄС. Щорічні звіти також надсилаються щодо транспортування тварин (Регламент (ЄС) 1/2005). Закон про благополуччя тварин 32/2007 забезпечує правову основу для застосування санкцій.

Відповідно до Директиви 2010/63/ЄС, транспонованої Королівським указом, було створено національний комітет із захисту тварин.

Щодо благополуччя тварин під час забою, Агентство з питань споживачів, безпечності харчових продуктів та харчування Іспанії (AECOSAN) відповідає за координацію контролю на бойні, а також за координацію роботи з АССА та виступає контактною особою з ЄК.

Королівський указ 37/2014 від 24 січня 2014 року регулює всі аспекти захисту тварин під час забою та імплементує Регламент 1099/2009 на національному рівні.

Настанови та переліки питань для здійснення інспектувань щодо благополуччя тварин на фермах та під час транспортування регулярно оновлюються під час координаційних зустрічей з АССА. Очікується, що АССА використовуватимуть ці документи як основу для підготовки власних задокументованих процедур.

Компетентні органи: рівень автономного співтовариства

Імплементація є відповідальністю АССА. Вони також можуть приймати власне законодавство. Регіональне міністерство сільського господарства та тваринництва Іспанії (CAG-AC) зазвичай є компетентним органом з питань благополуччя тварин на фермах і під час транспортування, воно надає дозволи перевізникам і затверджує транспортні засоби для транспортування тварин.

Загалом, хоча CAG-AC є компетентним органом у кожній АССА з питань благополуччя тварин, Регіональне міністерство охорони здоров'я автономних співтовариств Іспанії (CS-AC) зазвичай здійснює контроль за благополуччям тварин під час забою.

Державний контроль під час утримання тварин

Генеральні директори АССА, що мають більше ніж одну провінцію, зазвичай регулярно зустрічаються з директорами своїх провінційних служб. Роль, яку відіграють місцеві ветеринарні підрозділи в кожній АССА, пов'язана з контролем за благополуччям тварин на фермах і під час транспортування тварин, в межах особливостей організаційної системи кожної АССА.

Державний контроль під час транспортування

МАРА відповідає за SIRENTRA – національну базу даних перевізників і транспортних засобів для транспортування живих тварин, відповідно до Регламенту (ЄС) № 1/2005.

Транспортна асоціація цивільної гвардії, або SEPRONA, або поліція Автономного співтовариства (АС) може здійснювати контроль благополуччя тварин під час транспортування в АС.

Національна програма державного контролю благополуччя тварин на фермах та під час транспортування тварин

ПРОСFC включає [Національну програму державного контролю благополуччя тварин на фермах і під час транспортування тварин](#) (Програма), яка стосується контролю як благополуччя тварин на фермах (включаючи мінімальні стандарти захисту тварин на фермах і захисту тварин, забитих на фермах), так і захисту тварин під час транспортування.

Стратегічною метою Програми є зменшення ризиків для благополуччя тварин шляхом моніторингу дотримання операторами нормативно-правових актів (щодо захисту тварин на фермах, під час транспортування та під час забою на тваринницьких фермах), підвищення сталого розвитку агропродовольчої системи та довіри споживачів.

Оперативні цілі Програми:

1. Метою програм благополуччя тварин на рівні ферм є оцінка якості здійснення ризик-орієнтованого державного контролю. В якості індикатора використовується оцінка результатів контролю, щоб можна було оцінити, чи відрізняються результати вибіркового та цільових інспектувань, і чи дійсно ферми з найвищим ризиком були обрані для цільових інспектувань;
2. Програма захисту тварин під час транспортування має на меті зменшити кількість порушень вимог щодо захисту тварин під час транспортування в частині транспортування непридатних для цього тварин. В якості індикатора враховується кількість непридатних для транспортування тварин, що надходять на бойні, та їх походження, а також, за необхідності, кількість забоїв на фермах у надзвичайних ситуаціях. Також аналізується кількість перевірок міжнародних перевезень з Іспанії, здійснених іншими державами-членами з результатом «незадовільний рівень благополуччя» в TRACES, виданих кожним автономним співтовариством, і їх динаміку.

Кількісне визначення цілей здійснюється щорічно, зі щорічним аналізом результатів.

Бази даних, що використовуються для організації та здійснення контролю

- на рівні співтовариства:

TRACES – це електронний інструмент ветеринарної сертифікації, який використовується ЄС для контролю імпорту та експорту живих тварин і продуктів з них в межах і за межами своїх кордонів, а також торгівлі всередині АС;

- на національному рівні:

SIRENTRA – комп'ютерна система реєстрації перевізників живих тварин,

SITRAN – інтегральна система простежуваності тварин, яка, в свою чергу, складається з трьох модулів:

- REGA (загальний реєстр тваринницьких господарств);
- REMO (реєстр переміщень видів тварин, що становлять інтерес для тваринництва);
- РІА (Реєстр індивідуальної ідентифікації тварин).

● рівень АС:

Існують різні бази даних в кожній АС.

Навчання персоналу

На національному рівні, за координації Генерального директорату тваринництва та генетики, проводяться різні курси, як правило, кожні два роки, пов'язані з різними аспектами цієї програми контролю, для співробітників АС, які беруть участь в державному контролі.

На регіональному рівні дії здійснюються різними суб'єктами.

Опис програми

А. Підпрограма щодо мінімальних стандартів захисту тварин, які утримуються для сільськогосподарських цілей.

а. Утримання тварин на тваринницьких фермах.

Загалом, 25% інспектувань будуть випадковими, а 75% – цільовими. Ця пропорція може бути змінена відповідно до програм, розроблених АС, та наявних у них ресурсів. Для цілей цього розподілу випадковими вважатимуться інспектування, проведені на фермах, відібраних за результатами аналізу ризиків, не пов'язаних із програмою благополуччя тварин.

Для того, щоб встановити цільові заходи контролю, необхідно провести аналіз ризиків відповідно до критеріїв, встановлених АССА. Що стосується категоризації ризиків, концепція ризику, визначена в статті 3(11) Регламенту (ЄС) № 178/2002, не застосовується до цієї програми.

Для такого аналізу можна розглянути наступні елементи:

1. Досвід діяльності операторів ринку: недотримання вимог у попередні роки як щодо благополуччя тварин, так і щодо інших аспектів, які можуть бути індикаторами неналежного управління (здоров'я тварин).
2. Повідомлення від боєнь (в тій самій або інших АС) про тварин, отриманих з цієї ферми, які були непридатні для транспортування, або про інші невідповідності, пов'язані з транспортуванням, що

впливають на ферму походження тварин.

3. Зміни порівняно з попереднім роком: збільшення потужностей, зміна власника, зміна виробничої орієнтації, зміни в інфраструктурі.
4. Наявність системи самооцінки, затвердженої АССА.
5. Отримані скарги.
6. Розмір та виробнича спрямованість.

b. Забій тварин на тваринницьких фермах

Враховуючи значну варіативність розподілу господарств, на які поширюється дія регламенту щодо забою тварин, АССА визначатиме у своїх планах контролю дії, які необхідно вжити щодо цих операторів. У будь-якому випадку, наявна інформація про державні інспектування, проведені в цій сфері, повинна надаватися відповідно до формату, встановленого в Інструкції МАРА-ВА-Н-02 для підготовки річного звіту.

В. Підпрограма захисту тварин під час транспортування

Основними факторами ризику, які слід враховувати, є наступні:

1. Вид тварин;
2. Тривалість перевезень: тривалі подорожі або поєднання автомобільного та морського транспорту;
3. Умови, пов'язані з подорожжю: несприятливі погодні умови.

Контрольна точка

А. Підпрограма щодо мінімальних стандартів захисту тварин, які утримуються для сільськогосподарських цілей.

Інспектування здійснюються на тваринницьких фермах.

В. Підпрограма захисту тварин під час транспортування

Інспектування повинні здійснюватися на всіх етапах перевезень: завантаження, під час транспортування та розвантаження, включаючи перевірки в пунктах виїзду та на прикордонних інспекційних постах, а також документальні перевірки після завершення перевезень.

Інспектування на бойні, що проводяться після прибуття тварин, в тому числі під час передзабійного та післязабійного огляду.

Рівень інспектувань та частота заходів державного контролю

А. Підпрограма щодо мінімальних стандартів захисту тварин, які утримуються для сільськогосподарських цілей

АССА повинен планувати заходи контролю з урахуванням наявних ресурсів, щоб контролювати 3% від загальної кількості підконтрольних тваринницьких ферм, бажано досягти 5% і, в будь-якому випадку, перевищити 1% від загальної кількості підконтрольних тваринницьких ферм. Ці відсотки повинні бути розраховані для активних тваринницьких ферм, які утримують хребетних тварин для сільськогосподарських цілей, зареєстрованих у REGA. Бойні, ринги для бою биків та інші спеціальні господарства не враховуються.

Особливим випадком є прикордонні інспекційні пости (пункти пропуску), які відповідно до законодавства (ст. 3. с. Регламенту Ради (ЄС) № 1255/97 від 25 червня) повинні перевірятися щонайменше двічі на рік.

В. Підпрограма захисту тварин під час транспортування

а. Випадкові інспектування:

Для транспортування великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз, птиці та коней (перевірки овець та кіз зараховуються до однієї категорії):

а.1. Інспектування після прибуття на бійню:

Повні інспектування повинні проводитися для кожного виду тварин (включаючи перевірку документів, перевірку транспортного засобу, тварин і розвантажувальних робіт) після прибуття на бійню. Кількість інспектувань, які необхідно здійснити для кожного виду тварин, залежить від загальної кількості переміщень, що надходять на бійню з іншої АС протягом попереднього року відповідно до інформації, що міститься в РЕМО.

Кількість інспектувань, які необхідно здійснити, є наступною:

Кількість переміщень	Кількість інспектувань
До 100	1
Від 101 до 500	2
Від 501 до 1 000	3
Від 1 001 до 5 000	4
Від 5 001 до 10 000	5
Від 10 001 до 12 000	6
Від 12 001 до 14 000	7
Від 14 001 до 16 000	8
Від 16 001 до 18 000	9
Понад 18 000	10

Основна мета цих інспектувань – виявити невідповідності, пов’язані з придатністю тварин до транспортування.

а.2. Контроль вантажів, призначених для інших країн:

Із загальної кількості вихідних перевезень, здійснених у попередньому році у кожній з АС, що супроводжувалися сертифікатом TRACES і бортовим журналом або експортувалися на суднах для транспортування худоби, наступні повні інспектування будуть проводитися для кожного виду тварин під час завантаження, зосереджуючись, головним чином, на придатності тварин до транспортування.

У великої рогатої худоби та свиней:

- 3 інспектування, якщо кількість TRACES менше або дорівнює 100;
- 6 інспектувань, якщо кількість TRACES перевищує 100.

Для всіх інших видів (дрібні жуйні, коні та птиця):

- 2 інспектування, якщо кількість TRACES менше або дорівнює 100;
- 4 інспектування, якщо кількість TRACES більше 100.

Мета цього контролю – запобігти відправленню непридатних тварин у подорожі, які зазвичай тривають довше, оскільки вони призначені для інших країн.

а.3. Документальні перевірки:

Щодо вихідних перевезень до інших країн: із загальної кількості перевезень, здійснених у попередньому році в кожному з АС, що супроводжувалися сертифікатом TRACES та супроводжувалися журналом реєстрації, проводиться наступна документальна перевірка для кожного з видів тварин:

- 5 інспектувань, якщо кількість TRACES менше або дорівнює 100;
- 10 інспектувань, якщо кількість TRACES перевищує 100.

У разі виявлення порушень запитуються дані супутникової навігації та системи моніторингу температури.

а.4. Контроль щодо інших переміщень:

Для всіх інших переміщень тварин (перевірки на проміжних майданчиках, таких як збірні центри або контрольно-пропускні пункти, придорожні перевірки або перевірки на фермах призначення) необхідно провести 2 інспектування для кожного виду тварин.

Критерії для визначення типу контролю залежать від кожної АС через складність планування цього типу контролю. Аналогічно, всі вибіркові інспектування, проведені на інших видах тварин, окрім великої рогатої худоби, свиней, овець, птиці та коней, критерії відбору яких залежать від кожної АС, також повинні бути включені до звіту. Результати цих інспектувань повинні бути відображені у звіті в розділі «інші види».

b. Цільові інспектування:

Цільові інспектування охоплюють наступні елементи:

- Невідповідності, отримані від інспектувань боєнь під час, перед- та післясмертного контролю;
- Невідповідності, отримані від правоохоронних органів, які були зроблені незалежно від інспектувань, запланованих у попередньому розділі;
- Невідповідності виявлені на прикордонних інспекційних постах під час транспортування;
- Невідповідності зафіксовані в системі TRACES;
- Невідповідності виявлені на прикордонних інспекційних постах та пунктах виїзду. Ця інформація надається до звіту Піддиректоратом з питань тваринництва та мисливства. Результати цих перевірок повинні бути представлені окремо від результатів цільових перевірок.

Методи або техніки, що використовуються для державного контролю

A. Підпрограма щодо мінімальних стандартів захисту тварин, які утримуються для сільськогосподарських цілей

Інспектори здійснюють безпосередню перевірку дотримання правил на місці. З цією метою інспектори проводять огляд потужностей, тварин, документації або інших аспектів, зазначених у регламенті. Там, де це вважається доцільним, може бути застосовано додаткове використання:

I. Огляд систем самоконтролю операторів

Документація, яку ведуть оператори ринку (записи про лікування, про тварин, знайдених мертвими в полі, тощо), може розглядатися як системи самоконтролю. Вони підлягають моніторингу. Компетентний

орган повинен визначити у своїх процедурах найбільш ефективний спосіб здійснення такого контролю.

II. Адміністративний контроль

Полягає у проведенні перевірок баз даних, що збирають інформацію, з метою перевірки узгодженості баз даних. Реєстри REGA будуть переглянуті (зокрема, щодо потужності господарств та їх перепису).

Інспектування здійснюватимуться без попереднього повідомлення, за винятком випадків, коли це є необхідним, і період повідомлення в таких випадках не перевищуватиме 48 годин.

V. Підпрограма захисту тварин під час транспортування

Перевіряються документи, тварини та транспортні засоби.

Виявлені невідповідності та заходи, вжиті при виявленні невідповідностей

Компетентний орган повинен мати процедуру для забезпечення узгодженості дій на своїй території після виявлення певної невідповідності. Кожна виявлена невідповідність буде розглядатися окремо, щоб забезпечити виконання відповідних коригувальних дій, включаючи застосування санкцій до оператора, якщо це буде визначено.

Нагляд за здійсненням заходів державного контролю в межах Програми

В межах цієї Програми контролю, будуть здійснюватися наступні види нагляду, завжди розуміючи, що з проведених інспектувань буде зроблено вибірку, тобто на основі відсотка вибірки, встановленого в кожному конкретному випадку:

1. Документальний нагляд за 100% здійснених інспектувань, в яких виявлено невідповідності або порушення, та, за необхідності, за їх оформленням згідно з протоколами, встановленими у кожному АС. Це нагляд не за самою відповідною справою, а за проведеним державним контролем, процедурами, роботою інспектора та формальним складанням звіту.

2. Документальний нагляд за 3% інспектувань, в яких не було виявлено жодних невідповідностей чи порушень. Це нагляд не за самою справою, а за проведенням державним контролем, процедурами, роботою інспектора, формальним складанням звіту.
3. Мінімум 1% нагляду на місці, де це доречно, коли керівник інспектора, який має проводити інспекцію, буде супроводжувати і контролювати його роботу протягом усього процесу.

Цей нагляд повинен здійснюватися за допомогою протоколу або запису про нагляд. Це питання буде періодично обговорюватися в Координаційному комітеті з питань благополуччя тварин АС з метою створення механізмів для узгодження дій різних компетентних органів при здійсненні нагляду за державним контролем за благополуччям тварин.

Результати цих наглядів повинні бути відображені у відповідному річному звіті, згідно зі встановленою формою як кількісно, так і якісно, причому кожне АС повинно звітувати про нагляд за виконанням Програми на своїй території.

Державний контроль під час забою

AECOSAN координує діяльність державного контролю за благополуччям тварин під час забою на національному рівні, а CS-AC, як правило, відповідають за здійснення державного контролю та оцінку діяльності інспекцій у сфері своєї компетенції.

У більшості АССА діють координаційні угоди між відповідними CS-AC (відповідальними за контроль під час забою) та САГ-АС (відповідальними за контроль під час транспортування).

АССА надсилають свої звіти про контроль благополуччя тварин під час забою до AECOSAN, які включають результати до щорічного звіту.

ПРОСФС включає національну Програму №3 «[Бойні, приміщення для поводження з дичиною та приміщеннях для переробки бійцівських биків](#)», яка містить спеціальну програму моніторингу благополуччя тварин на бойнях (неофіційний переклад програми з іспанської на англійську мову).

Метою цієї Програми є опис того, як компетентні органи мають організувати та здійснювати державний контроль для перевірки відповідності всім вимогам щодо охорони здоров'я споживачів, здоров'я та благополуччя тварин.

Планування заходів контролю за благополуччям тварин

Періодичність здійснення заходів контролю, включених до цієї Програми, визначається відповідно до мети та об'єкта контролю наступним чином:

- поточний контроль офіційним ветеринаром на бойнях, у приміщеннях для поводження з дичиною та приміщеннях для переробки бійцівських биків не потребує складання планів для їх здійснення, відповідно ризик-орієнтованого підходу;
- інспектування та аудити операторів ринку, які здійснюються державними інспекторами щодо дотримання вимог до благополуччя тварин спеціально плануються відповідно до критеріїв ризику (як це передбачено статтею 9 Регламенту (ЄС) 2017/625 та статтею 4 Регламенту (ЄС) 2019/627) для благополуччя тварин і повинні враховувати наступні критерії:
 - умови роботи та «ноу-хау» персоналу бойні;
 - компетентність та виконання функцій відповідального за благополуччя тварин (якщо це не є обов'язковим, як передбачено в Регламенті (ЄС) № 1099/2009);
 - структурні умови бойні;
 - швидкість виправлення невідповідностей з боку оператора ринку;
 - історія невідповідностей бойні.

Впровадження заходів контролю за благополуччям тварин

Офіційний ветеринар повинен щоденно перевіряти дотримання вимог щодо благополуччя тварин, викладених у чинному законодавстві та у його внутрішніх робочих процедурах. Загалом суть контролю полягає в тому, щоб перевірити, чи не завдається тваринам біль, дистрес або страждання, яких можна було б уникнути.

Якщо офіційний ветеринар виявить недотримання вимог щодо благополуччя тварин, він застосовуватиме пропорційний і прогресивний підхід до забезпечення виконання, починаючи від надання рекомендацій з можливістю скорочення або припинення виробництва, залежно від характеру і серйозності проблеми, включаючи заходи, зазначені в статті 44 Регламенту 2019/627, тобто:

- переконується, що оператор ринку негайно вживає необхідних коригувальних заходів і не допускає повторення ситуації;

- повідомить про проблеми з благополуччям тварин іншим компетентним органам, якщо це доречно;
- у разі якщо помічник офіційного ветеринара здійснює перевірку благополуччя тварин і виявляє, що стандарти благополуччя тварин не дотримуються, він/вона негайно повідомляє про це офіційного ветеринара. У разі необхідності, в екстрених випадках, помічник офіційної особи вживає вищезазначених заходів до прибуття офіційного ветеринара.

Інші заходи можуть включати пропозицію про відкликання або призупинення дії сертифікатів компетентності до компетентних органів та вимогу покращення підготовки операторів ринку з питань благополуччя тварин.

Інспектори компетентного органу АС періодично проводять інспектування або аудит боєнь для перевірки дотримання конкретних вимог щодо благополуччя тварин на основі ризик-орієнтованого підходу.

Контроль щодо благополуччя проводиться інспекторами на бойнях під час забійних операцій з використанням переліків питань.

Якщо за результатами інспектування виявлено докази невідповідності, заходи повинні бути встановлені відповідно до типу виявлених невідповідностей, серйозності невідповідностей і їх впливу на благополуччя тварин. Вжиті заходи повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими.

Італія

Компетентні органи

Генеральний директорат здоров'я тварин та ветеринарної медицини Міністерства охорони здоров'я (DGAHVM) є центральним органом з питань благополуччя тварин та відтворення тварин. Офіс 6 у структурі DGAHVM відповідає за питання політики, координацію, моніторинг, нагляд та збір інформації, що надається регіонами, а також прикордонними інспекційними постами та ветеринарними офісами для дотримання вимог Співтовариства Італії (UVAC).

Прикордонні інспекційні пости та UVAC повідомляють про порушення іншим державам-членам ЄС, третім країнам та міжнародним органам. Як Офіс 8 DGAHVM, так і Офіс 6 DGAHVM збирають дані про благополуччя тварин від прикордонних інспекційних постів та UVAC.

Офіс 6 здійснює вертикальні інспектування в регіонах. Програма інспектування благополуччя тварин Офісу 6 включена до програми аудитів та інспектувань Офісу 3 Генерального директорату з питань гігієни, безпеки харчових продуктів та харчування (DGFHFSN).

У 2008 році було запроваджено Національний ризик-орієнтований план контролю за благополуччям тварин на фермах. Починаючи з 2010 року, до Національного плану контролю було включено планування мінімального рівня контролю благополуччя тварин під час транспортування та захисту тварин під час забою.

Рівні нагляду та імплементації законодавства про благополуччя тварин

Обов'язки Міністерства охорони здоров'я

- Транспозиція європейських директив у національне законодавство.
- Видання настанов для належного виконання нормативно-правових актів.
- Видання та оновлення Національного плану благополуччя тварин.
- Аудити регіональних ветеринарних служб з метою перевірки належного управління контрольною діяльністю на території.
- Інспектування ферм з метою перевірки правильності застосування чинних нормативних актів.
- Оцінка даних, наданих регіонами щодо заходів державного контролю, проведених місцевими органами охорони здоров'я (ASL), та їх публікація в рамках Національного інтегрованого плану контролю (NIP).
- Сприяння навчальним та освітнім програмам, спрямованим на забезпечення належного дотримання законодавства власниками та утримувачами тварин. Ці програми проводяться місцевими органами охорони здоров'я або у співпраці з торговельними асоціаціями.

Завдання автономних регіонів та провінцій

- Нагляд за плануванням та оцінкою ефективності контролю з боку ветеринарних служб.

- Сприяння ініціативам, спрямованим на навчання офіційних ветеринарів та заводчиків.
- Щорічне звітування до Міністерства охорони здоров'я про заходи державного контролю, які здійснюють ASL на тваринницьких фермах.

Обов'язки ветеринара ASL

- Контроль стад згідно з чинним законодавством та відповідно до мінімальних норм контролю, встановлених Національним планом благополуччя тварин.
- Щорічне звітування перед регіоном про здійснені заходи державного контролю на фермах.
- Навчання ветеринара оператора ринку.

Завдання та обов'язки ветеринарного фрілансера

- Роз'яснення фермерам їхніх зобов'язань відповідно до законодавства.
- Дотримання заборони на проведення хірургічних втручань на сільськогосподарських тваринах, окрім тих які дозволені, оскільки спрямовані на забезпечення їхнього благополуччя.

База даних

DGANVM протягом останніх чотирьох років працював над низкою інновацій з амбітною метою остаточно змінити обличчя італійської ветеринарної медицини. Тому завдання майбутнього – розпочати процес впровадження та розвитку цих інновацій.

З метою продовження категоризації ризиків господарств у сфері ветеринарного здоров'я, керівництво DGANVM твердо вирішило оснастити себе ефективною системою, яка отримала назву ClassyFarm.

Це загальноіталійська інновація, яка полегшує та покращує співпрацю та діалог між селекціонерами та компетентним органом з метою підвищення рівня безпечності та якості продукції в агропродовольчому ланцюгу.

Він доступний для офіційних ветеринарів, ветеринарних компаній та селекціонерів, які можуть контролювати, аналізувати та спрямовувати втручання в селекцію для дотримання та повного впровадження підходу європейського законодавства щодо здоров'я тварин та державного контролю.

Система є результатом проєкту, який фінансувався Міністерством охорони здоров'я та реалізовувався Експериментальним інститутом зоопрофілактики Ломбардії та Емілії-Романї у співпраці з Пармським університетом.

ClassyFarm – це система/інструмент для категоризації господарств за ступенем ризику. ClassyFarm включена до національного ветеринарного порталу (www.vetinfo.it) і дозволяє збирати, узагальнювати та обробляти дані за наступними напрямками оцінки:

- біобезпека;
- благополуччя тварин;
- здоров'я та виробничі параметри;
- годівля тварин;
- споживання протимікробних препаратів;
- ураження, виявлені на бойнях.

Це ефективний інструмент для посилення профілактики хвороб тварин і боротьби зі стійкістю до протимікробних препаратів та підвищення ефективності державного контролю з боку компетентних органів, але в той же час він пропонує фермерам умови для вдосконалення та прагнення до досконалості.

Нова платформа обробляє дані, зібрані компетентним органом під час здійснення державного контролю, дані інших систем, а також дані самоконтролю, надані оператором ринку на добровільній основі та введені в систему ветеринаром компанії, як це визначено Наказом Міністра охорони здоров'я від 7 грудня 2017 року.

У цьому випадку ветеринар представляє інтерфейс між оператором ринку і компетентним органом та підтримує оператора ринку в стратегічному виборі управління фермою для поліпшення умов здоров'я і благополуччя тварин, в тому числі на основі рівня ризику, виявленого ClassyFarm в різних аспектах оцінки ферми.

З огляду на добровільне приєднання ветеринара до системи, якщо оператор ринку не приєднується, кожна ферма, зареєстрована в реєстрі операторів ринку, за винятком господарств, де вирощуються тварини для власного споживання або для членів сім'ї, однаково буде класифікуватися відповідно до ступеню ризику, враховуючи, принаймні, дані, отримані в результаті діяльності державного контролю та з інформаційних систем, що вже використовуються.

Усі надані дані за допомогою науково обґрунтованих коефіцієнтів перетворюються на числовий показник, який вимірює поточний рівень ризику самого господарства. Для забезпечення максимальної прозорості методика розрахунку коефіцієнтів, що використовуються для визначення рівня ризику господарств з метою їх категоризації, оприлюднена.

ClassyFarm, з усіма гарантіями конфіденційності даних, дозволяє візуалізувати агреговану інформацію за географічними регіонами та типами господарств, сприяючи замкненому колу, заснованому також на наслідуванні найкращих практик. Це на користь економічному інтересу самого фермера і, перш за все, для захисту споживачів щодо корисності та якості вироблених харчових продуктів.

Крім того, розподіл господарств за категоріями ризику, відповідно до єдиних та обґрунтованих правил, дозволяє компетентним органам ефективно та цілеспрямовано планувати заходи контролю, що призводить до очевидної економії фінансових та людських ресурсів для органів державного управління, а також до зменшення навантаження на операторів ринку, які дотримуються законодавства, шляхом зменшення кількості інспектувань, яким вони піддаються.

Міністерство охорони здоров'я просуває цю унікальну в своєму роді систему в Європі та на міжнародному рівні, отримуючи широкий і сильний інтерес.

Категоризація операторів ринку за ступенем ризику від провадження їх діяльності

Категоризація операторів ринку за ступенем ризику, розрахована в системі ClassyFarm на основі загальних і специфічних критеріїв, також здійснюється на основі локальної зони (ASL), а не на регіональній основі.

Загальні критерії ризику:

- послідовність;
- смертність (за наявності).

Специфічні критерії ризику:

- результати останнього заходу державного контролю щодо благополуччя тварин за останні три роки;
- кількість недостатніх індикаторів на основі тварин для оцінки благополуччя, виявлених під час останнього заходу державного контролю;

- наявність посібника з належної практики, виявленого під час останнього заходу державного контролю;
- оцінка самоконтролю за переліком питань щодо благополуччя тварин;
- ситуація з обрізанням хвостів на фермі (* тільки для свиней).

Великі стада, X%, що підлягають контролю за категорією виду, розділеною на квоти:

- випадкова частка (5%) – випадковий вибір (надається центральною системою);
- частка ризику (60%) – категоризація оператора ринку за ступенем ризику (надається центральною системою);
- регіонально-дискреційна частка (35%) – на основі інших ризиків, відомих і запланованих місцевими компетентними органами (надається регіоном).

Невеликі стада, X%, що підлягають контролю за категорією виду:

- регіонально-дискреційна частка – на основі інших ризиків, відомих і запланованих місцевими компетентними органами (наданих регіоном).

Інспекції з метою перевірки усунення невідповідностей виключені з вищезазначених квот.

Вкрай важливо, щоб усі господарства, які вже були під контролем протягом останніх трьох років для свиней і п'яти років для всіх інших видів тварин, були виключені з регіональної квоти (це необхідно для того, щоб гарантувати, що всі свиноферми будуть під контролем до 2023 року, а всі інші види тварин – протягом максимум дев'яти років).

Спільний контроль для благополуччя тварин та фармаконагляду

Категоризація операторів ринку за ступенем ризику за планом благополуччя порівнюється з категоризацією операторів ринку за планом фармаконагляду, щоб визначити квоту господарств з високим рівнем ризику для обох секторів. У цих господарствах, виділених системою ClassyFarm, можна, на розсуд регіонів, провести спільну програму контролю для планів благополуччя та фармаконагляду, доручивши компетентним ветеринарним службам провести єдиний захід державного контролю (інспекцію або аудит), який оцінюватиме дотримання вимог обох напрямків.

Державний контроль під час утримання тварин

Контроль координується регіональними ветеринарними службами (RVS) і здійснюється ветеринарними службами ASL. Регіональні ветеринарні служби також збирають та узагальнюють дані, надані ветеринарними службами ASL, для подальшої передачі до Міністерства охорони здоров'я.

У разі необхідності RVS та DGAHVM можуть проводити інспектування з метою перевірки правильності виконання законодавства.

ASL несе відповідальність за вжиття заходів у разі недотримання вимог, які можуть включати штрафні санкції, а у випадку жорстокого поводження з тваринами – передачу справи до правоохоронних органів.

DGAHVM видав настанови щодо контролю за благополуччям тварин на фермах для телят, свиней, курей-несучок та бройлерів, включаючи інструкції щодо:

- конкретних вимог, які необхідно контролювати;
- критеріїв для планування контролю;
- переліків питань для здійснення заходу контролю;
- системи звітності від регіонів до компетентного органу – DGAHVM.

Державний контроль під час транспортування

Перевірки на дорогах з метою контролю благополуччя тварин під час транспортування здійснюються поліцією та лісовою охороною. Вони можуть здійснювати перевірки, в тому числі придорожні, як самостійно, так і спільно з офіційними ветеринарами. Вони мають законні повноваження зупиняти та оглядати транспортні засоби, перевіряти документи, оцінювати благополуччя тварин і накладати санкції. У разі сумнівів вони можуть проконсультуватися з офіційним ветеринаром.

Хоча основна відповідальність за виконання Регламенту (ЄС) 1/2005 покладається на ASL та UVAC, місцевий офіс DGAHVM може здійснювати придорожні перевірки з метою моніторингу благополуччя тварин під час транспортування.

ASL також відповідає за перевірку благополуччя тварин під час транспортування, після прибуття до місця призначення та перед відправленням.

Роль контактної особи, як визначено у статті 24(2) Регламенту (ЄС) 1/2005, покладено на офіційного ветеринара, відповідального за благополуччя тварин на центральному рівні.

DGAHVM запровадив систему навчання щодо вимог Регламенту (ЄС) 1/2005, включаючи специфічні вимоги, такі як перегородки, індивідуальні стійла та доступ до води для коней під час транспортування.

Угода між державою та регіонами була опублікована 21 травня 2008 року і містить практичні рекомендації щодо імплементації Регламенту (ЄС) 1/2005.

ASL готує щорічний загальний план заходів державного контролю на основі перевірок попередніх років, який вимагає, щоб приблизно 2% вантажів живих тварин, що надходять з країн ЄС, перевірялися в місці призначення. Рішення про те, які вантажі підлягають перевірці, приймається на основі оцінки ризиків.

ASL зосереджують інспектування на таких вимогах, як придатність тварин до транспортування, перевірка тривалості подорожі та відпочинку, щільність поголів'я, інтервали між годівлею та напуванням тварин.

ASL використовують підготовлені переліки питань для здійснення заходів державного контролю за благополуччям тварин під час транспортування.

Державний контроль під час забою

Нещодавно видано нові національні настанови з імплементації Регламенту (ЄС) 1099/2009. Ці настанови містять специфікації щодо здійснення заходів державного контролю з використанням переліків питань, що містяться в настановах.

Обов'язковим є проведення державних інспектувань щонайменше раз на рік або щоразу, коли це вважається необхідним на основі оцінки ризиків або з причин, пов'язаних зі структурними та функціональними характеристиками боєнь. Для того, щоб оцінити процес контролю, що здійснюється від імені регіональних органів влади, DGAHVM повинен отримувати від кожного регіону та автономних провінцій до 31 березня кожного року підсумковий звіт проведених інспекційних заходів та перелік усіх виявлених невідповідностей.

Фінляндія

Система державного контролю благополуччя тварин описана в Національному плані благополуччя тварин до 2023 року (Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma [ЕНО 2015-2023 – Ruokavirasto](#)).

Закон про благополуччя тварин був прийнятий у 1996 році. Новий закон про благополуччя тварин набуде чинності 1 січня 2024 року.

Рівні нагляду та імплементації законів

1. На національному рівні:

- Міністерство сільського та лісового господарства – найвищий орган влади;
- Управління з питань продовольства Фінляндії (Ruokavirasto) – центральний орган влади.

2. Регіональний наглядовий орган:

- регіональні державні адміністрації (n=6):
 - **відповідальні особи з питань благополуччя тварин**, які працюють у місцевих муніципалітетах;
 - **провінційні ветеринари** проводять вибіркові перевірки стану здоров'я тварин.

3. Місцеві органи благополуччя тварин, кооперативні райони муніципалітетів (n=64):

- муніципальний практикуючий ветеринар;
- поліція:
 - поліція зобов'язана надавати офіційну допомогу іншим органам захисту тварин;
- інспектор ветеринарної медицини та інспектор м'яса на бойні.

Нагляд та контроль на національному рівні

Управління з питань продовольства Фінляндії зобов'язане щорічно планувати «Національний план благополуччя тварин» (ЕНО), який є частиною «Довгострокового національного плану контролю за харчовим ланцюгом» (VASU). Це Управління також відповідає за моніторинг прикордонного контролю.

Регіональні державні адміністрації

- Розглядають, чи є в муніципалітетах потреба в посаді **спеціаліста з питань благополуччя тварин**. Посада спеціаліста з питань благополуччя тварин створена майже в усіх муніципалітетах, але не всі посади заповнені;
- **Провінційні ветеринари** проводять вибіркові перевірки стану здоров'я тварин, стежать за дотриманням законодавства щодо використання лікарських засобів для тварин, контролюють ідентифікацію та реєстрацію тварин, а також, за власною ініціативою або на прохання муніципального контролюючого органу, допомагають у вирішенні важливих завдань з контролю за благополуччям тварин;
- Відповідають за готовність до боротьби з хворобами тварин у регіоні та береуть участь в управлінні ситуаціями у разі виникнення серйозних захворювань тварин за допомогою спеціально підготовлених резервних ветеринарів;
- Складають регіональний план організації контролю здоров'я та благополуччя тварин у своєму регіоні. План повинен включати регіональні цілі для інспекцій. Регіональний план повинен враховувати національну програму, оцінюватися і переглядатися за необхідності, але не рідше, ніж кожні три роки.

Місьцеве планування та впровадження правил благополуччя тварин

- Організовується кооперативними районами екологічного здоров'я (кооперативними районами муніципалітетів);
- Муніципалітет повинен мати необхідну кількість посад муніципальних практикуючих ветеринарів для виконання обов'язків, передбачених законом про благополуччя тварин. Якщо в муніципалітеті працює більше одного муніципального ветеринара, муніципалітет повинен визначити розподіл обов'язків між ними.

Державні заходи контролю

Підозра

Працівники служби благополуччя тварин та місцеві органи влади мають право здійснювати контроль за благополуччям тварин, якщо є **підозра**

у вчиненні дій, що суперечать законодавству про благополуччя тварин:

- підозрою вважається, інформація, отримана від розумно обачливої особи про випадок обґрунтованої та виправданої підозри щодо порушення законодавство про благополуччя тварин під час утримання;
- муніципальний ветеринар, як правило, не повинен проводити інспектування благополуччя тварин на фермах, які є його клієнтами.

Щороку орієнтовно здійснюється 6000 інспектувань.

Контроль за утриманням тварин

Без підозри допускається проведення заходу контролю в місцях, де утримання тварин підлягає реєстрації або нотифікації і підлягає **регулярному моніторингу**. Метою є проведення щорічних інспектувань. Виняток може бути зроблено, якщо моніторинг зареєстрованої та нотифікованої діяльності підлягає оцінці ризику відповідно до критеріїв оцінки ризику, затверджених обласною державною адміністрацією. У таких випадках у плані контролю буде описана оцінка ризиків і періодичність інспектувань об'єктів.

Утримання тварин, що потребують реєстрації або нотифікації:

- заклади, в яких коні, собаки, коти або інші подібні тварини-компаньйони чи тварини для розваг утримуються на професійній основі або в інших великих масштабах;
- тварини можуть виставлятися в зоопарках, стаціонарних і пересувних, а також використовуватися в цирках тільки з дозволу обласної державної адміністрації. Дозвіл може бути відкликаний у разі необхідності.

У 2022 році із 114 зареєстрованих та 4 544 нотифікованих об'єктів лише 376 (8%) з цих об'єктів було перевірено.

Контроль на бойні

Інспектор ветеринарної медицини та інспектор м'яса на бойні мають право здійснювати контроль на всій **території бойні**.

Контроль на основі вибірки

Управління з питань продовольства Фінляндії та регіональні державні адміністрації проводять вибіркові перевірки стану здоров'я тварин:

- Репрезентативна вибірка інспектувань благополуччя тварин проводиться у тваринницьких господарствах для перевірки дотримання директив і правил щодо благополуччя тварин. Ці перевірки охоплюють ферми великої рогатої худоби, свиней, овець, кіз, качок, гусей, бройлерні ферми, курей-несучок та звіроферми. Загалом щороку інспектується трохи менше 450 господарств. Щороку кількість перевірок порівнюється за видами тварин, так що кількість перевірених господарств у поточному році є вищою, ніж у попередньому році для обраного виду тварин. Деякі господарства обираються випадковим чином з реєстрів, інші – на основі ризику.
- Інспектування проводять провінційні ветеринари з державних адміністративних установ.

У 2022 році інспектування проводилися переважно на пташниках для курей-несучок.

Контроль комерційних перевезень тварин

Мета контролю полягає в тому, щоб щороку перевіряти щонайменше 15% від кількості ліцензій на транспортування тварин, виданих в області регіональними державними адміністраціями. Щороку управління з питань продовольства Фінляндії забезпечує здійснення інспектувань, а ветеринарні інспектори складають план із зазначенням кількості інспектувань та розподілом ресурсів. Контроль здійснюють регіональні офіційні ветеринари та офіційні ветеринари боень.

Важливі аспекти

Роль муніципального ветеринара з одного боку виглядає як офіційний наглядач, а з іншого боку, сприймається як дещо проблематична. Це також було питанням інспекторів ЄК, які звернули увагу на це питання у своїх звітах по Фінляндії. Цю проблему можна вирішити, призначивши в муніципалітетах відповідальних за благополуччя тварин.

Спостерігається брак ресурсів та збільшення кількості заходів контролю за підозрою. Немає часу на проведення систематичних

перевірок, оскільки весь робочий час витрачається на інспектування за підозрою.

Корисні джерела

Міністерство сільського та лісового господарства про новий закон про благополуччя тварин: [Eläinsuojelulaki – Maa- ja metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](https://www.mmm.fi).

Старий закон про благополуччя тварин: [Eläinsuojelulaki 247/1996 – Ajantasainen lainsäädäntö – FINLEX ®](https://www.finlex.fi).

Управління з питань продовольства Фінляндії – Моніторинг благополуччя тварин 2022: [elainten-hyvinvoinnin-valvonta-2022.pdf \(ruokavirasto.fi\)](https://www.ruokavirasto.fi).

Швеція

Компетентні органи

На національному рівні:

- Рада з питань сільського господарства Швеції (Jordbruksverket):
 - консультування, підтримка та рекомендації для контролюючих органів;
- Агентство з питань продовольства Швеції (Livsmedelsverket):
 - інспектування благополуччя тварин на бойнях переважно проводяться офіційними ветеринарами.

Регіональний рівень:

- Адміністративна рада повіту (Länsstyrelserna):
 - контроль благополуччя тварин у межах свого округу: плановий контроль благополуччя тварин, контроль благополуччя тварин після повідомлення, під час транспортування та на бойнях.

Державний контроль за благополуччям тварин

Модель категоризації операторів ринку за ступенем ризику

Рада з питань сільського господарства Швеції розробила модель категоризації операторів ринку для визначення пріоритетів контролю благополуччя тварин. Модель внесено до реєстру інспектувань

благополуччя тварин, і контроль здійснюється відповідно до неї.

Наразі модель категоризації операторів ринку за ступенем ризику містить сім модулів, що базуються на ризиках з наступних точок зору:

- види тварин – базовий ризик, що базується переважно на дослідженнях;
- функція – ризик, заснований, наприклад, на впливі на харчовий ланцюг;
- останній контроль – ризик, що базується на результатах останнього контролю на фермі;
- контроль з більшістю недоліків – ризик, що базується на результатах контролю з найбільшими покращеннями за останні п'ять років на фермі;
- розмір господарства – ризик, що залежить від розміру господарства;
- кількість випадків порушення благополуччя тварин – чим більше випадків порушення благополуччя тварин за останні п'ять років, тим вищий ризик поганого благополуччя тварин;
- періодичність контролю – вищий ризик, якщо з моменту останнього контролю пройшло багато часу.

Типи контролю

- *Регулярний контроль благополуччя тварин (Djurskyddskontrollen):*
 - планується і проводиться адміністративною радою повіту;
 - місця відбираються шляхом оцінки ризиків та випадкового відбору.
- *Контроль базових умов (Grundvillkor):*
 - базові умови – це конкретні вимоги, яким повинні відповідати ферми, щоб не зменшили обсяг допомоги, яку вони отримують в рамках Спільної аграрної політики ЄС. Дотримуючись базових умов, ферми допомагають підтримувати сільськогосподарські угіддя в належному стані, покращують зовнішнє середовище для людей і тварин, зменшують поширення хвороб і забезпечують виробництво безпечних харчових продуктів.
- *Контроль після повідомлення.*

Звіт та витрати

Протягом трьох тижнів власник тварини отримає письмовий **звіт про інспектування** та вимоги щодо покращення умов утримання.

Зазвичай інспектування є безкоштовним, але якщо під час інспектування виявлено невідповідності, власник тварини зобов'язаний оплатити час, який інспектор витратив на інспектування, поїздку та розгляд справи.

Настанови та переліки питань

Настанови та переліки питань допомагають гармонізувати контроль за благополуччям тварин.

- Посилання на декілька настанов та переліків питань для різних видів тварин:
[Vägledning och checklistor för kontrol av djurskydd – Jordbruksverket.se](#);
- Перелік питань для контролю благополуччя великої рогатої худоби:
[Контрольний список – Nötkreatur \(jordbruksverket.se\)](#);
- Настанови щодо використання переліків питань для великої рогатої худоби:
[Bilaga till checklista – Nötkreatur \(jordbruksverket.se\)](#);
- Настанови з контролю базових умов:
[Kontrollinstruktion grundvillkor \(jordbruksverket.se\)](#);
- Загальні інструкції щодо проведення перевірок благополуччя тварин у 2023 році:
[KONTROLLINSTRUKTION FÖR DJURKONTROLLER \(jordbruksverket.se\)](#):
 - Закон про благополуччя тварин, IT-системи, центральний реєстр тварин, контроль за реєстрацією тварин, інструкції щодо контрольних візитів на ферми за видами тварин.
 - Розділ 14: Контроль за благополуччям молочних корів.

Корисні джерела

- Агентство з питань продовольства Швеції:
[Djurskydd \(livsmedelsverket.se\)](#);
- Благополуччя тварин у Швеції (коротке пояснення):
[Länsstyrelsen Dalarna \(lansstyrelsen.se\)](#);

- Закон про благополуччя тварин:
[Djurskyddsförordning \(2019:66\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#).

Угорщина

Компетентні органи

Компетентними органами щодо контролю за благополуччям тварин Угорщини є Головне управління інспекції харчового ланцюга (FIO) та Директорат здоров'я та благополуччя тварин (ÁÁI) Національного управління з безпеки харчового ланцюга (NÉBIH).

FIO приділяє особливу увагу тому, щоб умови утримання сільськогосподарських тварин відповідали системі правил ЄС, яка має одне з найсуворіших у світі законодавств щодо благополуччя тварин. Це не тільки дозволяє тваринам проявляти свою природну поведінку, але й має низку економічних переваг, таких як збільшення виробництва, зниження ризику захворювань тварин і зменшення потреби в антибіотиках.

У кожному регіоні працює один інспектор FIO який відповідає за поширення інформації, організацію навчання та координацію заходів контролю за благополуччя тварин.

Державний контроль під час утримання тварин

Відповідно до Наказу Міністерства сільського господарства 178/2009 (29.XII.), на фермі здійснюється інспектування благополуччя тварин. Планування заходів державного контролю здійснюється на основі ризик-орієнтованого підходу. Визначені загальні та специфічні критерії ризику.

Державний контроль під час транспортування

Постанова Міністерства сільського господарства 88/2008 (VII. 18.) регулює застосування Регламенту (ЄС) 1/2005:

- призначає Міністерство сільського господарства центральним компетентним органом, відповідальним за імплементацію Регламенту (ЄС) 1/2005 (відповідно до Регламенту (ЄС) 625/2017);
- дозволяє офіційним ветеринарам самостійно перевіряти дані навігаційної системи та тахографа транспортного засобу;

- скасовує міністерський наказ 52/2003 (скасований шляхом транспозиції Директиви Ради 91/628/ЄЕС);
- звільняє від транспортування непридатних для транспортування тварин, які призначені до вимушеного забою.

Дозволи видаються перевізникам компетентними департаментами з питань безпечності харчового ланцюга та здоров'я тварин.

Національна база даних постачальників та схвалених транспортних засобів є доступною для компетентних органів. Дані про схвалені транспортні засоби доступні централізовано через TRACES. NÉVIN ÁÁI має офіційну базу даних схвалених транспортних засобів, але вона не є загальнодоступною.

Існують окремі переліки питань для інспектування транспортних засобів та посібники з вимог Регламенту (ЄС) № 1/2005.

При проведенні перевірок ÁÁI співпрацює з поліцією та митними органами, оскільки посадові особи повітів не мають повноважень зупиняти транспортні засоби. У кількох повітах у співпраці з поліцією та Національним податковим і митним управлінням було організовано мобільні контрольні групи, які здійснюють багатоцільові перевірки на дорогах.

Будь-яка команда, до складу якої входить офіційний ветеринар, повинна бути організована таким чином, щоб на випадок необхідності ветеринарної експертизи під час придорожніх перевірок завжди знаходився офіційний ветеринар на чергуванні.

План контролю харчового ланцюга 2014 року запровадив нову систему контролю. Ця система включає в себе:

1. Повернення бортових журналів за якими слід звертатися до компетентного органу місця відправлення. Журнали повинні перевірятися, а звіт про кількість перевірок щомісяця надсилатися до центрального компетентного органу (NÉVIN). Шаблон для запитів був підготовлений з посиланням на законодавчі положення. Цей двомовний шаблон (угорською та англійською мовами) може бути наданий водіям у пункті відправлення.
2. Якщо угорський постачальник не повертає бортовий журнал, місцевий орган влади повинен повідомити про це компетентний орган (і центральний орган – NÉVIN), який видав ліцензію постачальника.

3. Якщо перевізник отримав дозвіл від компетентного органу іншої держави-члена і не повернув бортовий журнал, місцевий орган влади повинен повідомити про це центральний орган влади – національний контактний пункт відповідно до Регламенту (ЄС) 1/2005. Національна контактна особа повинна запросити бортовий журнал у компетентного органу держави-члена, що видала дозвіл.
4. Доступний двомовний шаблон для повідомлення про зникнення бортових журналів. Цей шаблон також слід використовувати для повідомлення про інші види порушень.
5. Що стосується перевірки даних GPS, кожне районне відділення повинно перевірити дані GPS і температуру двох вантажів, відправлених з району (для вантажів, де транспортний засіб повинен бути обладнаний навігаційною системою і системою моніторингу температури згідно з відповідними правилами). Дані GPS слід порівняти з даними бортового журналу.

Підготовлено короткий перелік питань, на які потрібно відповісти при перевірці даних GPS. Двомовний шаблон допомагає отримати від постачальника дані GPS і температури.

Державний контроль під час забою

Постанова 140/2012 (XII.22.) призначає районний офіс, відповідальний за безпечність харчового ланцюга та здоров'я тварин, для забезпечення дотримання вимог Регламенту (ЄС) 1099/2009. Ця постанова також призначає NEBІН центральним компетентним органом відповідно до статті 21 Регламенту для:

- забезпечення доступності навчальних курсів для персоналу, який бере участь у забої та пов'язаних з ним операціях;
- видання сертифікатів, що засвідчують проходження незалежного тестування;
- затвердження навчальних програм.

Нові процедури та переліки питань передаються в електронному вигляді від центрального компетентного органу місцевим компетентним органам через повітні та районні компетентні органи. Центральний компетентний орган проводить регулярні зустрічі з представниками повітових компетентних органів для обговорення змін у законодавстві та процедурах.

Інспектування на бойнях проводяться інспекторами відповідно до плану заходів державного контролю, підготовленого на основі ризик-орієнтованого підходу, з використанням переліків питань, виданих місцевим компетентним органом. Також використовуються спеціальні переліки питань для здійснення контролю на бойнях птиці та м'ясокомбінатах. Настанови для здійснення державного контролю за благополуччям тварин під час забою були видані центральним компетентним органом у 2009 році. Також було видано додаткові настанови щодо затвердження нових боень, який також містить інструкції та критерії для здійснення державного контролю боень.

Впровадження санкцій

Постанова Уряду 244/1998 (XII.31.) про санкції щодо благополуччя тварин була змінена 1 січня 2012 року Постановою Уряду 115/2012 (VI.11.). Постанова набула чинності 1 січня 2012 року і використовується місцевими органами влади. Запроваджено об'єктивні критерії для правопорушень у сфері благополуччя тварин, на основі яких розраховується розмір штрафу (диференційований діапазон штрафів), а також нові ставки податку (мінімум 15 000 форинтів або 50 євро, верхня межа не встановлена). Змінена Постанова містить чотири додатки, які застосовують різні коефіцієнти залежно від типу страждань тварини, мети утримання тварини (тобто лабораторна тварина, сільськогосподарська тварина – велика/мала ферма, домашня тварина, тощо), кількості тварин (у відсотках), виду тварини (відсоток від відповідної популяції), тип порушення (наприклад, несанкціонована діяльність, для спеціального переміщення: вимоги до простору не відповідають нормам, період подорожі або відпочинку був недостатнім або інші умови подорожі були невідповідними). Мінімальний базовий показник множиться на відповідний підвищувальний коефіцієнт. У випадку декількох порушень, коефіцієнти повинні додаватися разом. Штрафи можуть накладатися інспекторами місцевих органів влади або нотаріусами. На практиці майже всі штрафи накладаються інспекторами місцевих органів влади, тому всі матеріали (документація) готуються місцевим компетентним органом. Визнано, що органи влади іноді стикаються з труднощами при стягненні штрафів з представників інших країн.

Вимоги до благополуччя тварин також підтримуються положенням, запровадженим у 2013 році, яке вимагає від великих тваринницьких

господарств наймати спеціалістів з благополуччя тварин. Згідно з цією новою політикою, по всій країні було підготовлено понад 4 500 спеціалістів із благополуччя тварин. Їхнє головне завдання – стежити за дотриманням стандартів благополуччя тварин і консультувати операторів ринку. З кінця 2013 року всі великі фермерські господарства зобов'язані наймати таких спеціалістів з благополуччя тварин.

Словенія

Компетентні органи

Адміністрація Республіки Словенія з питань безпеки харчових продуктів, ветеринарного сектору та захисту рослин (AFSVSPP) є компетентним органом з питань благополуччя тварин, а саме Відділ здоров'я та благополуччя тварин (АНВД). Основними обов'язками АНВД щодо благополуччя тварин є розробка законодавства про благополуччя тварин, яке застосовується до сільськогосподарських господарств, транспортування тварин, тварин, що використовуються в наукових цілях, і домашніх тварин. Два ветеринарні фахівці працюють над питаннями благополуччя тварин в АНВД, а три офіційні ветеринари призначені для Мобільного підрозділу. Міністр призначає міждисциплінарний дорадчий орган – «Експертну раду з питань благополуччя тварин». АНВД запрошується до участі в засіданнях цього органу. Завдання дорадчого органу викладені в Законі про благополуччя тварин і включають консультативну роль у розробці нового законодавства.

Щороку АНВД готує план роботи з організації та проведення заходів контролю за дотриманням вимог до благополуччя тварин для різних видів тварин під час утримання, забою та транспортування, в якому чітко визначено:

- тип завдання;
- законодавче підґрунтя;
- опис завдання;
- місце впровадження завдання;
- відповідальний персонал за впровадження;
- звітування;
- модель визначення періодичності заходів контролю;
- орієнтовна кількість запланованих заходів контролю.

Такий робочий план є дуже зручним інструментом, адже в одному документі коротко і чітко описано, як реалізуються заходи системи контролю щодо благополуччя тварин. Крім того, для реалізації кожного завдання робочого плану існує низка переліків питань, СОПів, настанов, методичних рекомендацій, супровідних документів для ефективного та уніфікованого підходу по всій країні. Існує низка баз даних для збору необхідних даних для визначення періодичності заходів контролю та внесення результатів інспектувань.

Державний контроль за благополуччям тварин

Щорічний план контролю, який має здійснювати AFSVSPP, готується Інспекцією з питань безпеки харчових продуктів, ветеринарії та здоров'я рослин (FSVPHI) у співпраці з ANWD. Щорічний план контролю розробляється з використанням ризик-орієнтованого підходу і визначає завдання з контролю благополуччя тварин, перелічені нижче. На практиці Річний план контролю реалізується відповідними регіональними управліннями AFSVSPP/FSVPHI.

Державний контроль під час утримання тварин

Інспектування благополуччя тварин на фермах здійснюються офіційними ветеринарами регіональних управлінь AFSVSPP. Інспектування здійснюються відповідно до чинного Річного плану контролю кожного регіонального управління AFSVSPP.

Починаючи з 2009 року, кількість перевірок за кожним типом ферми визначається у Річному плані контролю, а перелік ферм з високим ступенем ризику щорічно публікується на веб-сайті AFSVSPP.

Настанови щодо благополуччя тварин під час утримання тварин та переліки питань для здійснення інспектувань опубліковані на внутрішньому порталі AFSVSPP.

Державний контроль під час транспортування

Інспектування благополуччя тварин під час транспортування здійснюється офіційними ветеринарами регіональних управлінь AFSVSPP та Мобільного підрозділу. Інспектування благополуччя тварин під час транспортування імпортованих та експортних партій

живих тварин здійснюється офіційними ветеринарами прикордонних інспекційних постів. Перевірки дотримання вимог благополуччя тварин під час автомобільних перевезень здійснюються також офіційними ветеринарами на бойнях.

Мобільний підрозділ складається з трьох офіційних ветеринарів. Підрозділ перевіряє дотримання вимог благополуччя тварин під час автомобільних перевезень на будь-якому етапі транспортування. Він обладнаний спеціально розробленим автомобілем. Відповідно до Закону про критерії ветеринарної відповідності (VCCA), з 7 січня 2007 року Мобільний підрозділ має право зупиняти транспортні засоби, що перевозять тварин у комерційному транспорті. АНВД веде центральний реєстр уповноважених перевізників, водіїв, транспортних засобів, що перевозять тварин, а також трейдерів, центрів збору та ринків.

Регіональні управління AFSVSPP відповідають за реєстрацію перевізників, а на центральному рівні ведеться спільна база даних.

AFSVSPP публікує список зареєстрованих перевізників на своєму веб-сайті.

Державний контроль під час забою

Інспектування операторів ринку щодо дотримання вимог благополуччя тварин під час забою здійснюються офіційними ветеринарами на бойнях у межах компетенції відповідних регіональних управлінь AFSVSPP.

Інспектори здійснюють періодичні інспектування боєнь з використанням переліків питань. Для гармонізованого підходу здійснення державного контролю розроблено ряд специфічних настанов/інструкцій.

4.2. ВИСНОВКИ

У цьому розділі представлено огляд того, як держави-члени ЄС впроваджують офіційний контроль за благополуччям тварин під час утримання, забою та транспортування.

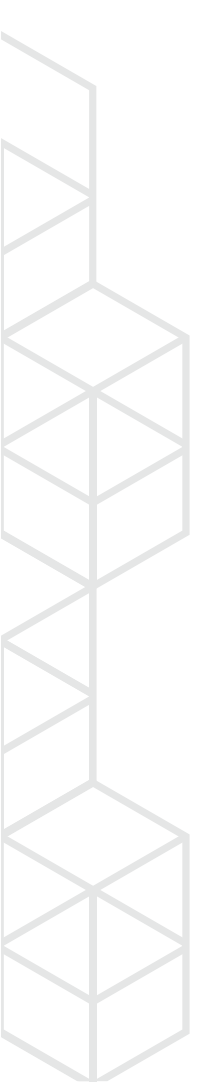
Основні висновки щодо проаналізованих країн полягають у наступному:

- всі країни впровадили державний контроль за благополуччям тварин під час утримання, забою та транспортування відповідно до вимог законодавства ЄС, але з різним імплементаційним підходом;
- всі країни застосовують підхід до категоризації операторів ринку за ступенем ризику, що базується на вимогах ЄС щодо визначення періодичності здійснення заходів контролю за благополуччям тварин;
- всі країни підвищують обізнаність операторів ринку та інспекторів щодо вимог до благополуччя тварин;
- всі країни мають переліки питань для здійснення заходів державного контролю та настанови для інспекторів, щоб забезпечити гармонізований підхід до державного контролю за благополуччям тварин;
- всі країни мають бази даних результатів заходів державного контролю, в тому числі інспектувань з благополуччя тварин, з метою використання даних для категоризації операторів ринку за ступенем ризику і звітування перед ЄК про діяльність державного контролю щодо благополуччя тварин.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ КОНТРОЛЮ ЗА БЛАГОПОЛУЧЧЯМ ТВАРИН В УКРАЇНІ

На основі аналізу законодавства ЄС та України, досвіду країн-членів ЄС у впровадженні системи контролю за благополуччям тварин при утриманні, забої та транспортування сформовано наступні рекомендації щодо впровадження систем контролю за благополуччям тварин в Україні:

- доопрацювати нормативно-правову базу для впровадження комплексного контролю за благополуччям тварин;
- розробити «Дорожню карту» створення та впровадження системи контролю за благополуччям тварин в Україні з чітко визначеними завданнями, відповідальними особами та термінами виконання;
- підвищувати рівень обізнаності представників громадськості щодо вимог благополуччя тварин при утриманні, забої та транспортуванні тварин;
- створити систему навчання операторів ринку щодо вимог до благополуччя тварин, реєстр сертифікатів для підтвердження рівня знань і навичок та процедуру їх видачі;
- розробити необхідні переліки питань для здійснення заходів державного контролю на основі затверджених підзаконних актів щодо вимог до благополуччя тварин при утриманні, забої та транспортуванні тварин, а також стандартні операційні процедури (СОП) інструкції/настанови на основі розроблених переліків питань;
- розробити навчальні матеріали та створити курс дистанційного навчання, провести практичні тренінги із симуляційними інспектуваннями для інспекторів Держпродспоживслужби, з метою забезпечення уніфікованого підходу до здійснення заходів державного контролю за благополуччям тварин по всій країні;
- розробити систему визначення періодичності заходів державного контролю за благополуччям тварин та типу об'єкту контролю відповідно до діяльності оператора ринку (ферма/бойня/транспортування);
- розробити систему збору даних про результати здійснених заходів державного контролю за благополуччям тварин, з метою використання даних для визначення періодичності заходів державного контролю і звітування перед ЄК про діяльність державного контролю.

Цю публікацію було створено за підтримки Швейцарії в межах швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України», що впроваджується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія). Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно автор(и). Точка зору автора(ів) не обов'язково відображає точку зору SECO, FiBL, SAFOSO AG, www.qftp.org.